

PREDLOG SPREMEMBE KODEKSA UPRAVLJANJA JAVNIH DELNIŠKIH DRUŽB

Različica za javno razpravo 28. 9. 2009

ZDRUŽENJE NADZORNIKOV
SLOVENIJE

za učinkovito korporativno
upravljanje

ZDRUŽENJE
MANAGER

VSEBINA

- 1. Uvod - Izhodišča za spremembe**
- 2. Predlog Sprememb z obrazložitvami in Priloge**
BESEDILO KODEKSA
PRILOGA A: Pomen izrazov
PRILOGA B: Komisije nadzornega sveta
PRILOGA C: Nasprotja interesov
- 3. Literatura in Viri**

1. Uvod - Izhodišča in cilji spremembe Kodeksa

V času od februarja 2007, ko je bila sprejeta druga revidirana različica Kodeksa, smo bili tako v Sloveniji kot v EU priča pomembnejšim spremembam zakonodajnega okvira korporacijskega upravljanja. Slovensko prakso korporacijskega upravljanja je ob hkratnem procesu konsolidacije lastništva v večjih delniških družbah zaznamoval drugi val t.i. managerskih prevzemov, ki so sprožili vrsto vprašanj o odgovornosti uprave in nadzornega sveta ter (ne)transparentnosti poslovanja. Globalna finančna kriza je predvsem v zadnjem letu pomembno zaznamovala razmerja med organi vodenja in upravljanja, vlagatelji ter širšo skupnostjo, kjer se z namenom ublažitve njenih posledic srečujemo tudi s poseganjem držav na področju finančnega in proizvodnega sektorja. Naš cilj je bil na podlagi navedenih izhodišč ob upoštevanju razvoja korporativnega upravljanja v praksi oblikovati uravnoteženo vsebino prenovljenega Kodeksa.

Vsebinska prenova Kodeksa vključuje vsebinsko in terminološko uskladitev s slovensko zakonodajo (ZGD-1B in ZGD-1C, ZTFI, ZPre-1, ZRev-2 in tudi ZFPPIPP), uskladitev s priporočili EU in drugimi mednarodnimi priporočili (tudi priporočili drugih kodeksov) ter prilagoditev priporočil potrebam v praksi. S tega vidika predlagatelji sprememb dajemo večji poudarek na področje, ki ureja delovanje nadzornih svetov in področje transparentnosti poslovanja.

V primerjavi s prejšnjim Kodeksom so se pomembneje spremenila tudi priporočila glede sistema plačil članom organov vodenja in upravljanja, ki so zajeta v 6. poglavju in so posledica uzakonitve priporočil EU na tem področju, vključno z večjo vlogo delničarjev preko sprejemanj politike plačila uprav. V praksi se je namreč izkazalo, da obstoječi sistemi plačil članov uprav pogosto niso delovali optimalno in da je politika spremembe plačil članom nadzornih svetov zlasti v družbah, v katerih je kot delničar prisotna država, neustrezna.

Kodeks v trenutno veljavni različici je zbirka določb, ki vključujejo tako obvezujoče zakonske določbe (izdajatelj od njih ne sme odstopati), kot tudi neobvezna, priporočena ravnanja, do katerih se izdajatelju ni potrebno izjaviti (priporočila), ter priporočena ravnanja, do katerih se izdajatelj mora opredeliti (načela) v izjavi o skladnosti s Kodeksom. V času spoznavanja in ozaveščanja o pomenu kakovostnega korporativnega upravljanja od leta 2004 do danes je taka struktura dokumenta predstavljala prednost, saj je bil ta dokument neke vrste priročnik tako za vlagatelje kot za organe upravljanja - na enem mestu namreč združuje tako zakonske okvire upravljanja kot nadstandardna priporočila. Kar nekaj načel in celo priporočil se je v obdobju od zadnje revizije Kodeksa »pretopilo« v zakonske določbe, ki jih izdajatelj kot javna delniška družba mora spoštovati. Podpisniki zato menimo, da je pravi čas, da dokument strukturno spremenimo in ga preoblikujemo v določila dobre prakse (brez zakonskih določb). Naš namen je Kodeks oblikovati kot uporabniku prijazen dokument, ki predstavlja samo zbirko priporočil dobre prakse in vključuje tako imenovana vodilna načela in izvedbena načela. Podrobnejša pojasnila in obrazložitve posameznih načel, kot tudi kriteriji presoje posameznih razmerij, se zaradi boljše preglednosti vsebin nahajajo v ločenih prilogah. Ker prejšnja struktura Kodeksa ni nudila dovolj jasne ločnice med samimi priporočenimi ravnanji in zakonskimi določbami, je z opravljenim

strukturnim predrugačenjem dokument jasnejši in omogoča poenostavljen postopek priprave izjave o skladnosti s Kodeksom.

Predlog prenovljenega Kodeksa tako sestavlja 23 načel, vsako od teh pa vsebuje še izvedbena načela, ki v obliki konkretiziranih priporočil podrobneje pojasnjujejo ali razdelajo vsebino posameznega načela. Nekatera področja, ki si zaslužijo posebno pozornost, so podrobneje urejena v prilogah Kodeksa. Spremembe so vplivale tudi na samo poimenovanje poglavij Kodeksa, ki se po novem glasijo:

- Preambula – njena končna vsebina bo oblikovana, ko bodo po pridobljenih odzivih strokovne javnosti jasni vsi želeni poudarki letošnjih sprememb,
- Okvir upravljanja družb,
- Razmerje med družbo in delničarji,
- Nadzorni svet,
- Uprava,
- Neodvisnost in lojalnost,
- Revizija in sistem notranjih kontrol,
- Transparentnost poslovanja.

Določbe veljavnega Kodeksa iz poglavja »Sodelovanje med upravo in nadzornim svetom« so prenesene k posameznemu organu vodenja ali nadzora glede na njihovo aktivno vlogo. Poglavje »Povezane družbe« se v novem dokumentu ločeno več ne pojavlja. Zavzemamo stališče, da povezane družbe predstavljajo enega od deležnikov družbe. Poglavje o »Transparentnosti poslovanja« predstavlja nadgrajeno vsebine poglavja »Razkritja«. Hkrati predlagamo, da se zaradi pretežno dvotirne urejenosti gospodarskih javnih družb v Sloveniji iz Kodeksa odstrani poglavje »Upravni odbor«, za enotirno urejene družbe pa se v preambulo Kodeksa vključi smiselna uporaba načel poglavij »Nadzornega sveta« in »Uprave«.

2. Predlog Sprememb Kodeksa z obrazložitvami in Priloge

KODEKS UPRAVLJANJA JAVNIH DELNIŠKIH DRUŽB

Ljubljana, __. __. 2009

Kodeks upravljanja javnih delniških družb so sporazumno oblikovali in sprejeli Ljubljanska borza, d. d., Ljubljana, Združenje nadzornikov Slovenije in Združenje Manager dne 18. 3. 2004 ter spremenili in dopolnili dne 14. 12. 2005 in 5. 2. 2007. Kodeks v zdajšnji prenovljeni obliki je bil sprejet _____ 2009.

PREAMBULA

Kodeks upravljanja javnih delniških družb (v nadaljevanju: Kodeks) so sporazumno oblikovali Ljubljanska borza, d.d., Ljubljana, Združenje nadzornikov Slovenije in Združenje Manager. Pri tem so upoštevali slovensko zakonodajo, smernice in priporočila Evropske unije, etična načela poslovne kulture, svoje notranje akte in mednarodno priznane standarde za odgovorno in kakovostno upravljanje družb.

Namen Kodeksa je natančnejša določitev standardov upravljanja in vodenja javnih delniških družb, katerih delnice so uvrščene na organizirani trg v Sloveniji. Standardom lahko sledijo tudi druge družbe z namenom oblikovati transparenten in razumljiv sistem upravljanja, ki viša raven zaupanja tako domačih kot tujih vlagateljev, zaposlenih in tudi širše javnosti v slovenski sistem upravljanja.

Izjava o upravljanju je postala predpisana vsebina poslovnega dela letnega poročila in temelji na načelu »spoštuj – ali pojasni razloge za odstopanje«. Načelo družbam dovoljuje odstopanja od priporočil Kodeksa in jim s tem daje možnost, da oblikujejo lastno poslovno prakso. Pričakuje se, da bodo priporočila Kodeksa v največji možni meri uveljavljena v javnih delniških družbah, še posebej v tistih, ki so uvrščene v Prvo in Standardno kotacijo Ljubljanske borze.

Vsebina priporočil Kodeksa za družbe ni obvezna, obvezno pa je razkriti, katerih priporočil družba ne spoštuje ter pojasniti, zakaj ne:

1. Kodeks po petih letih od uveljavitve v novi, prenovljeni vsebini več ne vsebuje povzetih obvezujočih določb relevantne zakonodaje, ki se neposredno nanašajo na sistem upravljanja javnih delniških družb. Določbe Kodeksa, ki so vsebovale ustrezno obliko besede »morati« (mora, je dolžna, ne sme ...), in so jih javne delniške družbe dolžne spoštovati in od njih ne smejo odstopati, so tako družbam kot javnosti v obdobju od uveljavitve Kodeksa do zadnje preнове že dobro poznane in predstavljajo zakonski minimum korporacijskega upravljanja. Družbe jih na podlagi 5. odstavka 70. člena Zakona o gospodarskih družbah lahko povzamejo v opisu sistema upravljanja, ki velja v družbi.
2. Vse določbe prenovljenega Kodeksa imajo za javne delniške družbe naravo priporočila, ki ni pravno zavezujoče. Ker predstavljajo temelj dobrega sistema upravljanja, morajo družbe odstopanje od takšnih določb enkrat letno objaviti v izjavi o upravljanju, da so vlagatelji seznanjeni z odstopanjem in tudi z razlogi zanj. Odstopanja od teh določb so prav tako dolžne pojasniti nejavne družbe, ki bodo za podlago izjave o upravljanju izbrale ta Kodeks.

Delniške družbe so od uveljavitve spremembe 70. člena Zakona o gospodarskih družbah dolžne predstaviti svojo prakso korporacijskega upravljanja bodisi v okviru ločenega dokumenta bodisi v

okviru poslovnega dela letnega poročila (izjava o upravljanju). Obvezni del te predstavitve je tudi ločena izjava o spoštovanju določb Kodeksa.

Kodeks ne vsebuje načel o upravnih odborih. Razlog za to je predvsem v pretežno dvotirni urejenosti slovenskih javnih delniških družb in uporabnosti ter vsebinski ustreznosti načel in določil, ki urejajo nadzorni svet in upravo tudi za upravni odbor in izvršne direktorje. Predhodna verzija Kodeksa je sicer vsebovala poglavje Upravni odbor, ki je vsebinsko povzemalo zakonske določbe. Dobra praksa specifičnih mehanizmov upravljanja javnih družb z enotirnim sistem se v slovenskem prostoru še ni oblikovala. Vse družbe z enotirnim sistemom, ki uporabljajo Kodeks upravljanja javnih delniških družb, naj za urejanje delovanja upravnega odbora smiselno uporabljajo priporočila iz poglavja Nadzorni svet družbe. Naloge upravnega odbora so poleg nalog nadzornih svetov tudi izdelava strategije, strateško vodenje družbe ter opravljanje nalog vodenja in zastopanja, ki niso prenesene na izvršne direktorje, kar naj družbe z enotirnim sistemom pri uporabi Kodeksa ustrezno upoštevajo. Upravni odbor javnih družb naj imenuje več izvršnih direktorjev, za katere se smiselno uporabljajo načela in priporočila Kodeksa za upravo. Poleg tega naj zaradi članstva izvršnih direktorjev v upravnih odborih in potencialnih nasprotij interesov, ki izhajajo iz tega, upravni odbori vedno oblikujejo kadrovske komisije, čeprav lastnosti družbe in upravnega odbora tega sicer ne bi zahtevale. Sicer se glede imenovanja, nalog in pristojnosti članov upravnega odbora na področju nadzora ter plačil smiselno uporabljajo načela o nadzornih svetih družb za naloge, pristojnosti in plačila izvršnih direktorjev pa načela o upravah.

Podpisniki Kodeksa, Ljubljanska borza, Združenje Manager in Združenje nadzornikov Slovenije, redno preverjamo učinkovitost in primernost Kodeksa glede na pravno in dejansko okolje poslovanja javnih delniških družb ter ga po potrebi spreminjamo in dopolnjujemo.

Ob prvi reviziji Kodeksa, decembra 2005, smo podpisniki povabili vse udeležence kapitalskega trga, regulatorje, stanovska združenja, vlagatelje in vse druge organizacije, ki so prisotne na slovenskem kapitalnem trgu, da s podpisom pristopne izjave podprejo določbe Kodeksa in pripomorejo k zviševanju kulture korporacijskega upravljanja v slovenskem prostoru. V letu 2006 so Slovenski inštitut za revizijo, Združenje članov borze vrednostnih papirjev – GIZ, Združenje delodajalcev Slovenije, VZMD - Vseslovensko združenje malih delničarjev in Gospodarska zbornica Slovenije s podpisom pristopne izjave h Kodeksu, izrazili podporo vsebini določb Kodeksa in se zavezali, da si bodo prizadevali za uveljavitev priporočil Kodeksa in promocijo vsebine Kodeksa na področju svojega delovanja. V letu 2009 so se jim pridružili še Kapitalska družba pokojninskega in invalidskega zavarovanja, d. d., Ministrstvo za gospodarstvo in Ministrstvo za finance.

Prenovitev Kodeksa v letu 2009 je tako rezultat sodelovanja podpisnikov Kodeksa, sodelujočih izdajateljev in strokovne javnosti v okviru širše javne razprave in strokovne podpore Ministrstva za gospodarstvo Republike Slovenije.

OKVIR UPRAVLJANJA DRUŽB

- 1 Osnovni cilj delniške družbe, ki opravlja pridobitno dejavnost, je maksimiranje vrednosti družbe. Ta in drugi cilji, ki jih družba zasleduje pri opravljanju svoje dejavnosti, kot sta dolgoročno ustvarjanje vrednosti za delničarje in upoštevanje socialnih in okoljskih vidikov poslovanja z namenom zagotavljanja trajnostnega razvoja družbe, se navedejo v statutu družbe.**

Obrazložitev:

Določitev ciljev družbe v statutu je institut, ki ga priporoča že obstoječi Kodeks v prvem poglavju. Opredelitev ciljev je nujna, da ne le delničarji, temveč vsi deležniki razumejo, zakaj družba obstaja in v kateri smeri deluje, tako da lahko temu prilagodijo svoja razmerja z družbo. Tokrat gre Kodeks še dlje in tudi vsebinsko opredeljuje glavni cilj javnih delniških družb. Te morajo kot gospodarske družbe na organiziranem trgu delovati z namenom ustvarjanja vrednosti za delničarje na dolgi rok, pri čemer pa je poudarek na trajnostnem razvoju družbe v njenem gospodarskem in širšem okolju. Družbe bodo v tem dolgoročno uspele le, če bodo učinkovito obvladovale odnose z vsemi deležniki, kot so zaposleni, dobavitelji, stranke, lokalne skupnosti in okolje samo.

- 2 Uprava skupaj z nadzornim svetom oblikuje in sprejme Politiko upravljanja družbe, v kateri določi poglobitve usmeritve upravljanja družbe z upoštevanjem zastavljenih dolgoročnih ciljev družbe ter z njo seznanjeni vse deležnike preko razkritja na spletnih straneh družbe.**

Obrazložitev:

Poglavja sodelovanje med upravo in nadzornim svetom predlagani Kodeks ne povzema v samostojnem poglavju, pač pa vsebino posameznih določb umešča pod različna načela oziroma izvedbena načela (glej preambulo). Razlike z obstoječim Kodeksom so zato navedene kar v poglavju Okvir upravljanja družb. Določbe podpoglavja 4.1. o sodelovanju med upravo in nadzornim svetom predlog Kodeksa v takšni obliki ne povzema, vendar pod načelom 2 določa, da nadzorni svet in uprava skupaj oblikujeta Politiko upravljanja.

Določbo 4.2. o soglasju pri najpomembnejših odločitvah za družbo sedaj najdemo pod izvedbenim načelom 17.1. Določba 4.3. je z manjšimi dodatki sprejeta v predlagano besedilo Kodeksa in umeščena pod izvedbeno načelo 8.10, ki pa omenja tudi poslovnik družbe, medtem ko sedanji Kodeks omenja le statut.

Besedilo določbe 4.4. je v predlogu Kodeksa povzeto le deloma, saj je izpuščen prvi stavek (odgovornost tako uprave kot nadzornega sveta za obvešččenost nadzornega sveta). Ta je bila nekoliko nerodno oblikovana, saj je za obvešččenost nadzornega sveta odgovoren predvsem nadzorni svet, uprava pa je odgovorna za izpolnjevanje zakonskih in statutarnih obveznosti na tem področju in navodil in zahtev nadzornega sveta).

Določba 4.5. (ohranjanje rednih stikov med predsednikom nadzornega sveta in uprave) ni več v Kodeksu. Vloga predsednika nadzornega sveta kot zastopnika nadzornega sveta je kljub temu izrecno poudarjena. Tudi točka 4.6. veljavnega Kodeksa (dogovor o usposabljanju članov) je iz besedila predloga izvzeta, ker usposabljanje njegovih članov najdemo v nekoliko spremenjeni obliki pod izvedbenim načelom 6.3.

Določba 4.7. o vsebini in rokih pri obveščanju nadzornega sveta je v predlogu Kodeksa umeščena pod izvedbeno načelo 8.2, vendar z manjšo razliko, saj veljavni Kodeks omenja redno in izredno obveščanje, predlog Kodeksa pa omenja le redno obveščanje, izredno obveščanje pa je opredeljeno med obveznostmi uprave v točki 14.2.

Določbe 4.9. v predlogu Kodeksa ni v tej obliki (spoštovanje načel upravljanja delniških družb ter prizadevanje za njihovo udejanjanje v družbi), vendar je smiselno mogoče najti podobno vsebino v Politiki upravljanja.

Poglavje »Ravnanja, povezana s postopkom prevzema« (določbe od 4.10.1. do 4.10.5.) predlog Kodeksa ne prevzema, saj je to zakonska materija.

Sistem upravljanja mora zagotoviti zaščito pravic vseh deležnikov ob upoštevanju zastavljenih ciljev družbe. Učinkovito sodelovanje med družbo in deležniki spodbuja k vsesplošni blaginji. Namen je opredeliti vse deležnike družbe in vnaprej določiti posamični odnos družbe do njih, kar naj bi zvišalo standarde oziroma transparentnost pri vsakodnevnem poslovanju (izvedba skupščine, izvedba dokapitalizacije, postopki prevzema, imenovanje novih članov uprave ali nadzornega sveta, objavljanje informacij, zbiranje pooblastil, obravnave zaposlenih, dialog z lokalno skupnostjo, spoštovanje okoljskih standardov ...). Da bi doseli večjo odgovornost pri uresničevanju zastavljenih standardov v praksi, je pomembno, da Politiko upravljanja sprejme uprava skupaj z nadzornim svetom ter o njej seznanijo vse deležnike družbe preko objave na spletnih straneh.

Politika se od izjave o upravljanju skladno s petim odstavkom Zakona o gospodarskih družbah in priporočili v 20. načelu Kodeksa loči po tem, da ne gre za razkrivanje prakse za nazaj, temveč za oblikovanje in razkritje zavez (commitment) nadzornega sveta in uprave na tem področju za naprej.

Sprejem Politike v vsakem primeru mora biti povezan z aktivnim delom nadzornega sveta. Velik del vsebin v njej je namreč neposredno vezan na nadzorni svet in predstavlja zavezo nadzornega sveta, zato ne more Politike upravljanja oblikovati uprava sama. Samostojen sprejem Politike upravljanja s strani organa nadzora in vodenja je pogost v sistemih z enotnim sistemom upravljanja. V Kodeksu je predlagano, da Politiko sprejmeta nadzorni svet in uprava skupaj.

- 2.1 Pri oblikovanju Politike upravljanja uprava sodeluje z nadzornim svetom. Pri tem se upošteva razvojne potrebe družbe in specifične lastnosti družbe, kot sta njena velikost in dejavnost. Pri tem nadzorni svet za posamezno poslovno leto oblikuje načrt lastnih aktivnosti ter opredeli vsebine, kot so npr. zahtevana pogostnost in oblike komunikacije z upravo, vloga nadzornega sveta pri presoji sistema obvladovanja tveganj in postopek oblikovanja predlogov sklepov skupščine, zlasti predloge imenovanja članov nadzornih svetov. Pri oblikovanju Politike upravljanja se lahko sklicuje na druge javno dostopne dokumente.
 - 2.2 Politika upravljanja je sprejeta z veljavo za določeno prihodnje obdobje in posodabljana tako pogosto, da je vedno skladna z aktualnimi usmeritvami korporativnega upravljanja. Vsebuje datum zadnje posodobitve in je dostopna na spletnih straneh družbe.
- 3 Družba v razmerjih z deležniki odgovorno izvršuje svoje pravice ter izpolnjuje prevzete obveznosti na način, ki je skladen s cilji družbe in ki ji omogoča dolgoročne koristi.**

[Obrazložitev:](#)

Odnosi z deležniki – ključnimi interesnimi skupinami, s katerimi družba sodeluje pri upravljanju, so bili sestavina Kodeksa že od njegove prve sprejete verzije (podpoglavje 1.4). Poleg tega, da se pojavljajo na različnih mestih Kodeksa kot merilo vsebinske presoje posameznih ravnanj in institutov, so tudi tokrat umeščeni v prvo poglavje Kodeksa. Uravnoteženo upoštevanje pravic, dolžnosti in interesov deležnikov, med katere po širši »stakeholder theory« lahko štejemo tudi njene odvisne družbe, so osnovni predpogoj za dolgoročno uspešnost družb, zato jih Kodeks vključuje tako pri določanju samih ciljev družbe, kot tudi na področju presoje vplivov posameznih odločitev organov na različne skupine deležnikov in nenazadnje kot upravičence do informacij o poslovanju javne delniške družbe v poglavju o transparentnosti.

- 3.1 Družba ves čas trajanja razmerja s predstavniki posameznih deležnikov skrbi za korektno komuniciranje in obojestransko varovanje poslovnih skrivnosti ter vzdrževanje dobrih poslovnih običajev.
- 3.2 Pri konkretnih odločitvah družba preuči in upošteva legitimne interese vseh deležnikov, še posebej zaposlenih. Informacije o odločitvah, ki neposredno vplivajo na posamezno skupino deležnikov, družba sporoči tej skupini, če takšne informacije nimajo narave poslovne skrivnosti ali notranjih informacij.

RAZMERJE MED DRUŽBO IN DELNIČARJI

Obrazložitev:

Kot je pojasnjeno v uvodu, sta zaradi spremenjenega pristopa k razkrivanju prakse upravljanja in opustitvi navedb zakonsko že ustaljenih standardnih gradnikov upravljanja, v drugem poglavju umeščeni le dve načeli, ki hkrati predstavljata izvorno bistvo delniške družbe. Brez njiju le-ta ne bi nastala in še manj postala ena najširše uporabljenih statusno-pravnih oblik delovanja gospodarskih subjektov na trgu.

Pod njiju nanizana izvedbena načela oziroma priporočena ravnanja povzemajo vsebino prvega poglavja obstoječega Kodeksa, katerega del - razmerje družbe do drugih deležnikov - je predstavljeno v prvo poglavje predloga sprememb (Okvir upravljanja družb). Prav tja je zaradi pomena umeščena tudi opredelitev ciljev družbe. Skladno z načeli, ki jih je glede udeležbe države in lokalnih skupnosti sprejela OECD, se še posebej izpostavlja vprašanje nujnosti vzpostavitve ustreznega ravnovesja med njenim vplivom (politično močjo) in strokovnostjo (argumenti) pri sprejemanju konkretnih odločitev na skupščinah družb, kjer ima država pomemben delež, ter pričakuje zaveza k odgovornemu izvrševanju delničarskih pravic, toliko bolj v primeru koncentriranega lastništva. Slednje se najprej odrazi v postopku kandidatur članov organov družbe, zato je pomembno že najkasneje ob sklicu skupščine javnost seznaniti z njihovimi strokovnimi znanji, izkušnjami in veščinami ter oceno morebitnega dosedanjega dela v okviru posameznega organa družbe.

Že izvedene in tudi nekatere še pričakovane spremembe zakonodaje, ki se nanašajo na razkrivanje podatkov o skupščini delničarjev (5. odstavek 70. člena ZGD-1, določbe 3. poglavja Zakona o trgu finančnih instrumentov, določbe 296. – 308. člena ZGD-1, ki opredeljujejo njen sklic, sklicne roke ter udeležbo, dopolnitev dnevnega reda, glasovalno pravico, glasovanje preko pooblaščenca oz. po pošti, zagotovitev informacij pred in po skupščini), so tudi vzrok za omejitve konkretnih priporočil glede zagotavljanja kvalitetne obveščenosti delničarjev in posledičnega vzpodbujanja dialoga med delničarji in družbo. Družba lahko vzpostavi pogoje za čim višjo udeležbo delničarjev tudi z omogočanjem uporabe elektronskih sredstev, ki jih neposredno ali na podlagi predhodne spremembe statuta družbe predvideva ZGD-1c pri sklicu skupščine na zahtevo manjšine (5. odstavek 295. člena), udeležbi na skupščini (oz. glasovanju na skupščini – 4. in 5. odstavek 297. člena), dopolnitvi dnevnega reda (298. člen), posredovanju nasprotnih predlogov (2. odstavek 300. člena), in predložitvi pooblastil za zastopanje na skupščini (7. odstavek 308. člena ZGD-1). Za razliko od veljavnega Kodeksa v predlagani različici ni več priporočil glede razkrivanja nasprotja interesov za zastopanje (vsebina 308a. člena ZGD-1) ter glede organiziranega zbiranja pooblastil in same vsebine pooblastila (310. člen ZGD-1). Na tem mestu lahko v izogib napačnemu razumevanju, ki se je že pojavilo v praksi, še dodamo, da z vzpodbujanjem aktivne udeležbe delničarjev vendarle ni mišljeno, da bi naj družba slednjo financirala neposredno udeležencem (delničarjem ali njihovim pooblaščencom) oz. organizatorjem zbiranja pooblastil, saj sama udeležba na skupščini in izvrševanje glasovalne pravice še naprej pomeni predvsem pravico delničarja, katere izvrševanje mu poleg koristi prinaša tudi obveznosti. Med izvedbenimi načeli so nanizana še nadaljnja priporočena ravnanja, ki omogočajo družbam, da glede na svoje posebnosti in razkrito Politiko upravljanja družbe dajejo vlagateljem možnost oblikovanja kakovostne ocene vrednosti svoje naložbe.

4 Družba zagotavlja sistem upravljanja, ki spoštuje načelo enakopravne obravnave delničarjev in omogoča odgovorno izvrševanje delničarskih pravic.

4.1 Družba spodbuja vse delničarje k aktivnemu in odgovornemu izvrševanju njihovih pravic in k medsebojnemu dialogu.

- 4.2 Družba vzpodbuja vse večje delničarje, predvsem pa institucionalne vlagatelje in državo, da javnost seznanijo s svojo politiko upravljanja z naložbo v javni delniški družbi, npr. s politiko glasovanja, vrsto in pogostnostjo izvajanja upravljaljskih aktivnosti ter dinamiko komuniciranja z organi vodenja ali nadzora te družbe.

5 Družba s pravočasnim in korektnim obveščanjem o sklicu in poteku skupščine, z odgovorno izvedbo skupščine ter z uporabo sodobne tehnologije omogoča in spodbuja aktivno izvajanje glasovalne pravice delničarjev. Za uresničevanje pravice do obveščnosti delničarjem zagotovi zanesljive podatke o zadevah družbe in z njo povezanih družb, ki so potrebni za presojo predmetov dnevnega reda. Vsak delničar ima možnost udeležiti se skupščine, razpravljati v zvezi s predmeti dnevnega reda, glede njih postavljati vprašanja in predloge in biti enakopravno obveščen o sprejetih odločitvah na skupščini.

- 5.1 Družba zagotovi pogoje za neoviran in transparenten potek skupščine tako, da na seji zagotovi prisotnost kompetentnih oseb za podajanje pojasnil ter odgovorov, povezanih s predlogi sklepov skupščine v okviru upravičenih omejitev in vsebine točk dnevnega reda.
- 5.2 Če družba organizirano zbira pooblastila za glasovanje na skupščini, se ta informacija javno objavi na uradni spletni strani družbe. V objavi so navedeni: seznam pooblaščenecv, njihovi kontaktni podatki (naslov, kamor se pošlje pooblastilo), rok, do katerega je treba pooblastila oddati in obrazec pooblastila. Vsaka institucija ali posameznik, ki namerava organizirano zbirati pooblastila za skupščino, o tem obvesti upravo družbe še pred začetkom zbiranja pooblastil.
- 5.3 Družba najkasneje ob sklicu skupščine zagotovi razumljivo informacijo o posledicah predlaganih sklepov o spremembi statuta (povečanje oz. zmanjšanje kapitala in izključitev prednostne pravice obstoječih delničarjev, sprememba nominalnega zneska delnic, preoblikovanje vrste delnic) ali o statusnem preoblikovanju družbe (delitev, združitve, prenos premoženja, sprememba pravnoorganizacijske oblike) za obstoječe delničarje in morebitne nove vlagatelje in navede razloge za sprejem predlaganih sklepov.
- 5.4 Družba v primeru predloga sklepa o premestitvi delnic na drug organiziran trg ali sklepa o umiku delnic z organiziranega trga objavi razumljivo informacijo o posledicah predloga oziroma sklepa za obstoječe ter bodoče delničarje in razloge za predlagani sklep. Družba pravočasno razkrije tudi predviden potek aktivnosti v zvezi z umikom z organiziranega trga.
- 5.5 Če skupščina voli člane nadzornega sveta, se v utemeljitvi predlogov za sprejemanje sklepov poleg podatkov, ki jih zahteva zakon, za posameznega predlaganega kandidata navedejo vsaj še informacija o članstvu v drugih organih vodenja ali nadzora ter ocena morebitnega nasprotja interesov kandidata skladno s kriteriji, navedenimi v prilogi C Kodeksa. Prav tako mora nadzorni svet razkriti informacije o tem, ali je predlagani kandidat v odnosu do družbe neodvisen (ali je ekonomsko, osebno ali kako drugače tesneje povezan z družbo ali njeno upravo).

- 5.6 Člane nadzornega sveta skupščina delničarjev voli posamično.
- 5.7 Skupščina sprejema sklepe o uporabi bilančnega dobička ter o razrešnici organom vodenja ali nadzora ločeno. Prav tako skupščina odloča o podelitvi razrešnice organom vodenja ali nadzora ločeno za vsak organ.
- 5.8 V objavi informacij o izvedeni skupščini družba poleg zakonsko zahtevanih informacij navede tudi:
- jasno identifikacijo petih na skupščini prisotnih ali zastopanih največjih delničarjev družbe ter za vsakega takšnega delničarja število njegovih delnic in število njegovih glasovalnih pravic; glasovalne pravice so izražene tudi v odstotku glede na vse glasovalne pravice družbe in glede na glasovalne pravice v razredu delnic;
 - informacije o uporabi bilančnega dobička, podatke o višini dividende, datumu preseka, na katerega se ugotavljajo upravičenci do dividende, datumu izplačila dividend;
 - kadar se sprejeti sklepi nanašajo na izdajo novih serijskih vrednostnih papirjev natančen opis pravic in obveznosti, ki izhajajo iz vrednostnih papirjev.

NADZORNI SVET

Obrazložitev:

Skoraj vse določbe veljavnega Kodeksa, ki so bile umeščene pod poglavje »Naloge in odgovornosti nadzornega sveta« v spremenjenem kodeksu niso povzete ali pa so spremenjene v precejšnji meri. Tako je določba 3.1.1. veljavnega Kodeksa o nalogah nadzornega sveta v spremenjeni obliki povzeta v 6. in 8. načelu predloga Kodeksa. Vsebina določbe 3.1.2. veljavnega Kodeksa je v predlogu Kodeksa v spremenjeni obliki smiselno umeščena v poglavje »Neodvisnost in lojalnost«. V predlogu Kodeksa tako ni določb od 3.1.3. do 3.1.6. ter določbe 3.1.8. Vsebina določbe 3.1.7. glede odločanja nadzornega sveta brez prisotnosti uprave je povzeta v nekoliko širši obliki v izvedbenem načelu 8.5. Omeniti velja, da je veljavni Kodeks v določbi 3.1.8. določil, naj član nadzornega sveta jasno, tudi z zaznambo v zapisniku, izrazi svoje nasprotovanje v primerih, ko meni, da bi odločitev nadzornega sveta lahko ogrozila cilje družbe oziroma bi družbi lahko škodovala, vendar pa predlog Kodeksa izrecno določa odgovornost predsednika nadzornega sveta za oblikovanje zapisnikov, tako je med drugim odgovoren tudi za navedbo vseh na seji izraženih zadržkov članov (izvedbeno načelo 10.3). Določba 3.1.9. veljavnega Kodeksa je ostala v veljavi le delno, in sicer le v delu, da naj se uporablja informacijsko tehnologijo za razpošiljanje gradiv in sklic sej, medtem ko je določilo, da naj se vse člane nadzornega sveta na seje vabi enako, izpadlo (ni vsebinskega razloga za to). Prav tako je izpadel tudi zadnji stavek omenjene določbe, in sicer da naj se vsaj enkrat letno člani nadzornega sveta sestanejo osebno (Kodeks je s tem prilagojen tudi za člane iz tujine in je način sestajanja prepuščen nadzornemu svetu). Določba 3.1.10. (poslovanje nadzornega sveta) je v predlaganem Kodeksu povzeta v bolj razčlenjeni obliki v 9. načelu in njegovih izvedbenih načelih. Določba 3.1.11. veljavnega Kodeksa je ostala v veljavi le v manjšem delu. Tako je izpadlo besedilo prvega stavka, ki je določal, da naj nadzorni svet poroča delničarjem o svojem delu v pisnih poročilih ter del, ki je natančneje določal vsebino poročila nadzornega sveta, saj je to zakonska materija. Besedilo je umeščeno pod 8. načelo oziroma natančneje pod izvedbeno načelo 8.13. predloga Kodeksa. V predlogu Kodeksa tudi ni več določbe 3.1.12. o javni objavi poročila nadzornega sveta (je del letnega poročila).

Določba 3.2.1. veljavnega Kodeksa o zagotavljanju kontinuitete dela z izbiro naslednika posameznega člana uprave je bilo opuščeno (že v komentarju pod načelom 8). Besedilo določbe 3.2.2. veljavnega Kodeksa, ki je priporočal oblikovanje posebne komisije za izbiro kandidatov, je sedaj opredeljeno v izvedbenem načelu 8.9 in določa oblikovanje kadrovske komisije. Opuščena je bila tudi določba 3.2.3., ki je določala, da je nadzorni svet dolžan poskrbeti za ustrezno pogodbo družbe s člani uprave (zakonska materija).

Do sprememb je prišlo tudi pri poglavju »Sestava nadzornega sveta«. Tako predlog Kodeksa ne povzema več prvega stavka določbe 3.3.1., ki se je skliceval na sestavo nadzornega sveta, ki je skladna z zakonom. V veljavi pa je ostalo priporočilo, da je vsaj polovica članov nadzornega sveta neodvisnih (izvedbeno načelo 6.2) – že v komentarju pod 6. načelom. Besedilo, ki se nanaša na pomen neodvisnosti člana nadzornega sveta, je v primerjavi z veljavnim Kodeksom (neodvisnost člana nadzornega sveta pomeni predvsem odsotnost vpliva na njegovo nepristransko, strokovno, objektivno, pošteno in celovito osebno presojo pri izvajanju njegovih nalog ali pri njegovem odločanju) v predlogu Kodeksa poenostavljeno, saj določa kot faktor neodvisnosti le samostojno delovanje. Tudi predlog Kodeks ohranja opredelitev, da se za odvisne člane nadzornega sveta štejejo tisti, ki so ekonomsko povezani z družbo ali njeno upravo, pri čemer v primerjavi z veljavnim Kodeksom opušča tudi osebno ali kakšno drugačno povezanost ter dodaja poleg povezanosti z upravo in družbo še povezanost z večjimi delničarji.

Določba 3.3.2. o dopustnosti ekonomske odvisnosti od družbe pri posameznem članu je opuščena in se v predlogu Kodeksa ne pojavlja več (že v komentarju pod 6. načelom).

Določba 3.3.3. glede časovne razpoložljivosti za opravljanje funkcije člana nadzornega sveta in dodatnega izobraževanja se v predlogu Kodeksa smiselno povzema, vendar je vsebinsko razdeljena pod tri izvedbena načela, in sicer pod 8.6. (kandidatova presoja časovne razpoložljivosti), 8.12 (uvajanje, usposabljanje članov) in 9.4 (vzpodbujanje članov k pridobitvi ustreznih certifikatov).

Določba 3.3.4. o tem, da naj bo vsaj en član nadzornega sveta strokovnjak s področja financ oziroma računovodstva, je opuščena in se v predlogu Kodeksa ne pojavlja (že v komentarju pod 7. načelom). Prav tako predlog Kodeksa ne povzema določbe 3.3.5. o skrbni izbiri kandidatov (zakon), pač pa v načelu 7 jedrnato določa transparentnost postopka izbire kandidatov.

Pri določbi 3.3.6. je pri pisanju predloga Kodeksa prišlo do manjših oblikovnih in vsebinskih sprememb, čeprav je smisel besedila ostal enak. Tako je v besedilo predloga povzet le prvi del prve alineje (celovito poslovno znanje in ustrezna strokovna znanja) opuščeno pa je nadaljevanje, da naj se upoštevajo tudi posebnosti družbe, izpuščena je druga alineja o potencialnih interesnih nasprotjih, poslovna etičnost in osebna integriteta ostaja tudi v novem kodeksu, četrta alineja o ustreznih listinah pa je sedaj določena precizneje, saj se zahteva certifikat Združenja, medtem ko je zahteva po časovni razpoložljivosti v predlogu Kodeksa ravno tako povzeta. Priporočilo o medsebojnem dopolnjevanju znanj, izkušenj in sposobnosti posameznih članov je povzeto tudi v predlogu Kodeksa in umeščeno pod šesto načelo. Zadnjega stavka določbe 3.3.6. o upoštevanju naštetih kriterijev pri izbiri kandidatov pri določitvi posebnih pogojev za člane nadzornega sveta, ki jih določa statut družbe, predlog Kodeksa ne povzema, saj je to obvezno po zakonu.

Predlog Kodeksa ravno tako ne povzema določbe 3.3.7. (ne-imenovanje kandidatov, pri katerem že vnaprej obstajajo interesna nasprotja), saj je to zajeto v določbah o nasprotju interesov in lojalnosti, 3.3.8. (predstavitelji kandidatov delničarjem) je zajeta med določbe o delničarjih, 3.3.9. (priporočilo, naj izvolitev članov nadzornega sveta ne poteka hkrati za vse zaradi kontinuitete dela) pa je izpuščeno, saj se ni skoraj nikjer izvajalo in je bilo ocenjeno, da je to v izključni domeni delničarjev, o čemer družba težko poroča.

Določba 3.3.10 glede določitve števila predstavnikov delavcev v nadzornem svetu v statutu se v Kodeksu ne povzema več. Edino, kar iz omenjene določbe povzema predlog Kodeksa, je prvi del tretjega stavka, in sicer da se predstavnikov delavcev ne imenuje iz vrst širšega posloводства (izvedbeno načelo 6.2). Položaj predstavnikov zaposlenih in delničarjev je namreč po zakonodaji enak, kar je sedaj jasno zapisano tudi v Kodeksu in za predstavnike zaposlenih veljajo vse določbe Kodeksa (tako določbe o neodvisnosti in določbe o tem, da naj za predstavnike zaposlenih svet delavcev imenuje neodvisne strokovnjake).

Poglavje »Interesno nasprotje članov nadzornega sveta« v veljavnem Kodeksu je predlog Kodeksa v večini povzel, vendar je vsebino določb umestil pod različna načela oziroma izvedbena načela. Tako npr. določbo 3.5.1. o upoštevanju ciljev družbe pri ravnanju članov nadzornega sveta sedaj najdemo v načelu 17, prvi stavek določbe 3.5.4. o previdnostnih ukrepih za izognitev nasprotja interesov člana najdemo v izvedbenem načelu 17.1, drugi stavek (opis kdaj pravzaprav gre za nasprotje interesov) pa je vključen v prilogo C1. Primeri, kdaj nastopi nasprotje interesov pri članu organa je sedaj zajeto v prilogi C3 in C4. Določbe 3.5.2 o prepovedi opravljanja vodstvenih funkcij za konkurenčne družbe v Kodeksu ni več, ker je to zakonska materija. Prav tako Kodeks ne povzema zadnjega stavka omenjene določbe, ki obstoj bistvenega nasprotja interesov, ki ni le začasne narave, navaja kot razlog prenehanja mandata posameznega člana. Kodeks v izvedbenem določilu 17.2. omenja bistveno nasprotje interesov, vendar pa to ni več samostojen razlog za prenehanje mandata – izrecno namreč določa, da nadzorni svet presodi potrebo po prenehanju funkcije člana uprave ali nadzornega sveta in temu primerno ukrepa.

Določba 3.5.6. o obveščanju članov nadzornega sveta o morebitnem obstoju nasprotja interesov je v Kodeksu povzeta v izvedbenem načelu 17.2. Vsebinska 3.5.8. (odobritev dogovorov in pogodb povezanih s sodelovanjem med posameznim članom nadzornega sveta in družbo ter z njo povezano družbo) je zajeta že

v komentarju pod 8. načelom, enako velja za vsebino točke 3.5.9. (veljavnost določb o nasprotju interesov za vse člane nadzornega sveta).

Poglavje o nadzornem svetu predstavlja enega od bolj obsežnih delov Kodeksa. Razlogov za to je več. Prvi je, da je delo nadzornega sveta kot organa manj zakonsko normirano, kot npr. področje razkritij ali odnosi z delničarji. Zakonsko urejanja na nekaterih področjih se je sicer povečalo (npr. prepoved udeležbe pri dobičku za člane nadzornega sveta, revizijska komisija nadzornega sveta in odgovornosti članov nadzornega sveta po ZGD in ZFPPIPP) in normiranih vsebin skupaj s povzemanjem že prej veljavnih zakonskih določil ni več v Kodeksu. Kljub temu ostajajo nekatera področja delovanja nadzornega sveta in s tem povezana razmejitev njihove pristojnosti še vedno relativno nedorečene. Določitev konkretnih postopkov kandidiranja članov nadzornih svetov, postopkov delovanja nadzornega sveta, vloga predsednika in sekretarja nadzornega sveta, vsebine poslovnika nadzornega sveta ipd. so vsebine, ki so prepuščene v odločanje vsakemu posameznemu nadzornemu svetu, kar je pozitivno, saj tako lahko družbe prilagodijo sistem svojim potrebam. Kljub temu pa se je na teh področjih oblikovala določena dobra praksa, ki lahko pomaga nadzornim svetom odgovorno izpolnjevati svoje naloge, in spoštovanje te prakse je vsaj v javnih družbah potrebno.

Drugi razlog za relativno obsežnost poglavja je dejstvo, da v Sloveniji ravno vloga oziroma delovanje nadzornih svetov pogosto odstopata od načel kvalitetnega upravljanja. Po analizi konkurenčnosti okolij MID (The IMD World Competitiveness Yearbook (WCY) so slovenski nadzorni sveti po svoji učinkovitosti na zelo slabem 57. mestu. Tretji razlog pa je dejstvo, da se vloga nadzornih svetov v mednarodnem okolju v zadnjem letu tudi zaradi krize vedno bolj poudarja in veča. To velja tako za večjo aktivnost nadzornih svetov, njihovo bolj aktivno vlogo v razmerju do uprave in večjo vlogo pri presojanju delovanja uprav in posledično sistemih plačil upravam.

Vsebina tega poglavja je razdeljena na 8 načel (6 do 13), pod katerimi so posamezna izvedbena načela.

6 Nadzorni svet je sestavljen tako, da se zagotovi odgovoren nadzor in sprejemanje odločitev v korist družbe. Pri sestavi nadzornega sveta se upoštevajo strokovna znanja, izkušnje in večine, ki se med posameznimi člani nadzornega sveta med sabo dopolnjujejo.

Obrazložitev:

6. načelo govori o sestavi nadzornega sveta. Izvedbeno načelo 6.2 tako kot trenutni Kodeks priporoča, da je vsaj polovica članov nadzornega sveta neodvisnih. V izvedbenem načelu so navedeni tudi izrecni kriteriji neodvisnosti, od katerih je primarni sposobnost za samostojno odločanja v interesu družbe. Navedeni so tudi primeri, kateri člani se vedno smatrajo za odvisne, od katerih je najbolj pereče merilo tudi neodvisnost od večjih delničarjev. Ta kriterij v zdajšnji kodeks ni bil izrecno umeščen, a je bilo stanje na tem področju v preteklosti relativno slabo, bo pa seveda tudi v prihodnje odvisna od volje delničarjev. Kljub temu je za izboljšanje dela slovenskih nadzornih svetov nujno, da se vanje imenuje več (tudi od večjih delničarjev) neodvisnih strokovnjakov, saj bo le na tak način možen odmik od delegatskega delovanja mnogih slovenskih nadzornikov in dejanska skrb za dolgoročne interese družbe, ne le trenutne interese posameznega večjega delničarja.

Iz Kodeksa je bila izločena določba o dovoljeni ekonomski odvisnosti v primeru predstavnikov zaposlenih in tem, da zaposleni neodvisne člane imenujejo le, če je njihovo število tolikšno, da drugače ni možno zagotoviti večine neodvisnih članov. Namesto tega je v Kodeksu priporočilo, da dolžnost imenovanja vsaj polovice neodvisnih članov zavezuje tudi zaposlene. Glede na dosedanjo prakso bi to znal biti precejšen izziv. Predstavniki zaposlenih, ki so bili v družbah zaposleni in pogosto imenovani iz vrst srednjega menedžmenta, nedvomno niso bili neodvisni od družbe in so bili preveč podrejeni upravam. Kljub temu pa so bili običajno pri opravljanju svoje funkcije strokovni in skrbni. Če bodo sveti delavcev v nadzorne svete imenovali tudi neodvisne strokovnjake, ki bodo delovali v interesu družb, bo

to nedvomno napredek, imenovanje v družbi nezaposlenih strokovnjakov, ki jim bo prioriteta skrb za delavske pravice in ne družbo (npr. funkcionarjev iz sindikalnih zvez ali central) pa bi lahko prakso še poslabšalo.

Druga novost v primerjavi s sedanjim Kodeksom je bolj jasno opredeljen postopek uvajanja. Cilj uvajanja je, da člani razumejo ključne institute upravljanja, Politiko upravljanja družbe ter njene bistvene lastnosti, vključno z njeno strategijo, vrednotami, poslovnim okoljem, ključnimi politikami, finančnim stanjem, izpostavljenosti tveganjem in sistemom njihovega obvladovanja ter sistemom notranjih kontrol. Postopek uvajanja je zelo koristen ne le z vidika večje informiranosti članov, temveč tudi izboljšanja delovanja nadzornega sveta kot tima in oblikovanja konkretnih zavez nadzornega sveta na področju upravljanja, kamor sodi zlasti oblikovanje ali spreminjanje Politike upravljanja, spreminjanje poslovnika nadzornega sveta, ustanovitve komisij nadzornega sveta, oblikovanje in izvajanje sistema plačil upravi, sprememba ali sprejem sklepov o omejitvah odločanja uprave, upravljanje z notranjimi informacijami ipd.

- 6.1 Nadzorni svet je sestavljen iz ustreznega števila članov, ki je tolikšno, da omogoča učinkovito razpravo in sprejem kvalitetnih odločitev na podlagi raznovrstnih izkušenj in veččin njegovih članov. Pri sestavi nadzornega sveta se upošteva udeležba vseh spolov, starostna raznolikost in čim večja raznolikosti na splošno.
- 6.2 Pri volilnem predlogu, ki ga oblikuje nadzorni svet, vsaj polovico članov nadzornega sveta sestavljajo neodvisni člani. Za neodvisne člane nadzornega sveta se smatrajo tisti člani, ki pri delovanju in odločanju delujejo samostojno. Za odvisne člane se vedno smatrajo člani nadzornega sveta, pri katerih obstaja tesnejša ekonomska povezava z družbo, njeno upravo ali večjimi delničarji. Neodvisni član o nastopu dejstev, ki spremenijo njegovo izpolnjevanje kriterija neodvisnosti, takoj obvesti nadzorni svet. Dolžnost imenovanja neodvisnih članov velja tako za delničarje kot za svete delavcev.
- 6.3 Ob konstituiranju nadzornega sveta, nastopu mandata novih članov nadzornega sveta oziroma ob imenovanju posebnih komisij nadzornega sveta predsednik nadzornega sveta z organizacijsko pomočjo uprave družbe zagotovi kvalitetno uvajanje članov nadzornega sveta. Ob ali neposredno po postopku uvajanja nadzorni svet oblikuje konkretne zaveze glede svojih dejavnosti na področju oblikovanja in izvajanja ključnih institutov upravljanja v družbi.

7 Postopek izbire kandidatov za člane nadzornega sveta in oblikovanje predloga skupščinskega sklepa o imenovanju članov nadzornega sveta je transparenten in vnaprej opredeljen v Politiki upravljanja.

Obrazložitev:

7. načelo obravnava postopek izbire kandidatov za člane nadzornega sveta skupščini in vlogo nadzornega sveta pri imenovanju kandidatov. Tako kot prejšnji Kodeks povzema ključne merila, po katerih naj se kandidati presojujejo. Kriteriji so nekoliko posodobljeni. Ker so nadzorni sveti javnih družb po samem zakonu obvezani k oblikovanju revizijskih komisij, ki so predvsem strokovna podpora delu nadzornemu svetu na področju financ, revizije in računovodstva in zaradi pričakovanja določene računovodske in finančne pismenosti vseh članov nadzornih svetov, Kodeks opušča zahtevo, da je vsaj en član strokovnjak s področja financ, revizijske stroke ali računovodstva.

Med kriterije je tudi je izrecno dodano tudi imetništvo Certifikata Združenja Nadzornikov Slovenije ali druge mednarodne listine, ki dokazuje usposobljenost za opravljanje nalog člana nadzornega sveta. Certifikat Združenja Nadzornikov je listina, ki se pridobi na podlagi opravljenega izpita, ki testira vsa bistvena strokovna znanja, ki jih potrebuje član nadzornega sveta. V sam postopek kandidature je vključena komisija za imenovanja, ki jo pred imenovanjem kandidatov skupščini nadzorni svet skladno z izvedbenim načelom 8.9 mora imenovati. Mnenja te komisije nadzorni svet ni dolžan spoštovati, a je v tem primeru to dolžan razkriti na skupščini. Izrecno je izpostavljena tudi večja transparentnost pri nominacijskem postopku in sicer mora nadzorni svet ob kandidatih skladno z izvedbenim načelom 5.6 Kodeksa razkriti tudi oceno, ki jo je ponovno imenovani član dobil ob samooceni nadzornega sveta. Razkriti je potrebno tudi izpolnjevanje kriterijev za nasprotje interesov vseh kandidatov.

- 7.1 Pri presoji ustreznosti kandidata za člana nadzornega sveta se poleg zakonskih čimbolj upošteva še izpolnjevanje naslednjih pogojev:
- ustrezna osebna integriteta in poslovna etičnost,
 - dosežena najmanj višja, praviloma pa visoka strokovna izobrazba,
 - obstoj ustreznih delovnih izkušenj s področja vodenja ali upravljanja podjetij ali s področja dejavnosti, s katerimi se ukvarja družba,
 - celovito poslovno znanje in ustrezna strokovna znanja,
 - sposobnost pri delovanju in odločanju upoštevati predvsem dolgoročni interes družbe in temu podrediti morebitne drugačne osebne ali posamične interese (tretjih oseb, zaposlenih, uprave, delničarjev, javnosti ali države),
 - ne opravljajo funkcij vodenja, nadzora, zastopanja ali svetovalnih nalog za konkurenčne družbe, in niso večji delničarji ali družbeniki konkurenčnih družb na področju temeljne dejavnosti družbe,
 - so časovno razpoložljivi oziroma bodo časovno razložljivi v času opravljanja funkcije;
 - so sposobni učinkovitega komuniciranja in timskega dela,
 - so pripravljeni na nenehno izobraževanje in profesionalni razvoj,
 - imajo certifikat, s katerim se dokazuje specializirana strokovna usposobljenost za članstvo v nadzornem svetu, kot na primer Certifikat Združenja Nadzornikov Slovenije ali drugo mednarodno listino.
- 7.2 Kadar ima nadzorni svet oblikovano stalno ali začasno komisijo za imenovanja, nadzorni svet skrbno preuči njena priporočila in v gradivu za skupščino delničarjev razkrije, ali jih je ob imenovanju kandidatov za članstvo v nadzornem svetu upošteval. Če nadzorni svet navedene komisije nima oblikovane, sam opravi postopke, ki so za delo komisije za imenovanja priporočeni v prilogi B3 Kodeksa.
- 7.3 Pred presojo potencialnih kandidatov za člana nadzornega sveta nadzorni svet ali komisija za imenovanja oceni strokovno znanje, izkušnje in veščine, ki so potrebni za kvalitetno opravljanje funkcije člana nadzornega sveta v konkretni družbi. Nadzorni svet za namene takšnega ocenjevanja vnaprej pripravi opis vloge in strokovnega znanja, izkušenj in veščin, ki so potrebni za opravljanje funkcije člana nadzornega sveta (profil člana nadzornega sveta), ki služi kot eno glavnih meril za presojo primernosti kandidatov. Profil za presojo

kandidatov za člane nadzornega sveta se oblikuje glede na velikost, dejavnost ter druge značilnosti in potrebe družbe.

8 Nadzorni svet skrbi za nadzor družbe tekom celotnega poslovnega leta, aktivno sodeluje pri oblikovanju Politike upravljanja in določanju upravljavskih razmerij v družbi, skrbno vrednoti delovanje uprave družbe in opravlja ostale naloge skladno z zakonom, akti družbe in Kodeksom.

Obrazložitev:

8. načelo opredeljuje naloge in način dela nadzornega sveta. V splošnem načelu je izpostavljeno določanje upravljavskih razmerij v družbi, kar je povezano z vlogo nadzornega sveta pri oblikovanju Politike upravljanja. Upravljavska razmerja zajemajo zlasti oblikovanje ali spremembe Politike upravljanja, spremembe poslovnika nadzornega sveta, ustanovitve komisij nadzornega sveta, oblikovanje in izvajanje sistema plačil upravi, spreminjanje ali sprejem sklepov o omejitvah odločanja uprave ipd.

Mnoga priporočila so ostala vsebinsko podobna kot v zdaj veljavnem kodeksu in so se le rahlo posodobila in bolj jasno opredelila (poročilo nadzornega sveta skupščini, komunikacija in razpošiljanje gradiv članom nadzornega sveta, časovna razpoložljivost članov...).

V primerjavi s prejšnjim Kodeksom je v izvedbenem načelu 8.1 bolj izpostavljen poslovnik nadzornega sveta, za katerega se priporoča, da ga prenovi vsak nadzorni svet na konstitutivni seji. Navedene so tudi minimalne vsebine poslovnika, ki naj jih ta vključuje.

V izvedbenem načelu 8.2 se priporoča opredelitev vsebin rednega poročanja uprave nadzornemu svetu. Priporočena je pisna oblika, pri čemer pa so lahko dokumenti posredovani tudi elektronsko, a na način, da je zagotovljena ustrezna zaščita dokumentov pred dostopom nepooblaščenih oseb.

V izvedbenem načelu 8.3 je opredeljeno sodelovanje s predsednikom uprave pri oblikovanju nalog in pristojnosti članov uprave. Tu je izpostavljena posebna vloga, ki jo lahko ima predsednik uprave pri strukturiranju vodstva družbe, saj priporočil o mandatarskem sistemu ni več v Kodeksu.

Iz priporočil o imenovanju uprave je glede na sedanji Kodeks izpadlo priporočilo o načrtovanju nasledstva. To je bilo precej vezano na sodelovanje s trenutno upravo in se v praksi ni izvajalo.

Določbe o vsebini individualne pogodbe s člani uprave sedanjega Kodeksa so deloma zakonske, deloma pa so prenesene v druge dele Kodeksa (odpravnina v plačila in odločanje nadzornega sveta k predsedniku).

Iz veljavnega Kodeksa ni bilo povzeto določilo o tem, da mora nadzorni svet odobriti vse dogovore in pogodbe o svetovanju in drugih storitvah, povezanih s sodelovanjem med posameznim članom nadzornega sveta in družbo ter z njo povezano družbo. To je namreč že urejeno z zakonom. Ta sicer izrecno izpostavlja predvsem posojilne pogodbe v 262. členu ZGD-1. A določa tudi, da se vse pravice in obveznosti, ki niso urejene z zakonom, uredijo s pogodbo med članom organa vodenja in nadzora in družbo. Tako pogodbo mora odobriti nadzorni svet ali upravni odbor, sicer mora član organa vodenja ali nadzora vrniti koristi iz pogodbe. Med te pogodbe lahko štejemo tudi svetovalne pogodbe ali kakršne druge pogodbe med članom in družbo.

Novost je tudi izvedbeno načelo 8.7, v katerem se priporoča naj nadzorni svet s sklepom na vsaki seji opredeli komuniciranje z javnostmi v zvezi s to sejo. Na ta način se lahko preprečijo kršitve zaupnosti sprejetih sklepov, kot tudi nespretno ali neuskklajeno komuniciranje o odločitvah s strani različnih članov nadzornega sveta.

Med naloge nadzornega sveta je bila iz poglavja o upravi prenesena tudi izvedbena določba o oblikovanju in implementaciji sistema plačevanja uprave. Sistem plačevanja uprave je namreč ena od

bistvenih nalog nadzornega sveta, ki pa zahteva kontinuirano aktivnost nadzornega sveta. Nadzorni svet je tisti, ki mora zagotoviti, da se merila za variabilne prejemke določajo letno, da presodi utemeljenost in obseg teh meril v povezavi z letnim planiranjem družbe, ter da zagotovi letno presojo realiziranih rezultatov. Vsak od teh korakov mora biti vezan na aktivnost nadzornega sveta in do izplačila prejemka ne bi smelo priti brez sklepa nadzornega sveta o tem. Nadzorni sveti preko tako rednega vrednotenja nalog in uspešnosti posameznih članov uprave tudi bistveno bolje opravljajo lastne naloge nadzora poslovanja družbe. Glavni izziv v praksi je poleg pasivnosti relativno šibka strokovna podlaga nadzornih svetov na tem področju, zato naj si nadzorni sveti po potrebi ob oblikovanju sistema pomagajo z zunanjimi strokovnjaki, ki pa naj niso angažirani tudi s strani uprave družbe za druge projekte. NS naj poroča tudi, kolikšni so bili skupni stroški njegovega dela skupaj s stroški komisij, zunanjih strokovnjakov, uvajanja, izobraževanja in podobno.

- 8.1 Nadzorni svet v primernem roku po imenovanju potrdi, dopolni ali sprejme poslovnik, ki je skladen s potrebami trenutnega nadzornega sveta in Kodeksom. Poslovnik nadzornega sveta ureja zlasti:
 - konkretiziran način sklicevanja sej, komunikacije med člani nadzornega sveta in razpošiljanja gradiv,
 - način glasovanja in odločanja,
 - frekvenco sej,
 - vsebino, način priprave, usklajevanje in potrjevanje zapisnika,
 - naloge predsednika in sekretarja nadzornega sveta,
 - natančnejši kriteriji za presojo nasprotja interesov članov nadzornega sveta in postopki v primeru potencialnih nasprotij interesov
 - način samo-ocenjevanja učinkovitosti delovanja nadzornega sveta.
- 8.2 Nadzorni svet v poslovniku natančneje določi nabor vsebin in roke, ki jih pri rednem obveščanju upošteva uprava. Nabor vsebin zajema podatke, ki članom nadzornega sveta omogočajo objektivno in uravnoteženo oceno finančnega stanja družbe. Uprava obvestila nadzornemu svetu posreduje v pisni obliki najmanj enkrat četrletno, lahko tudi v elektronski obliki, če je zagotovljena ustrezna zaščita in informacijska varnost. Dokumenti, ki so potrebni za kvalitetno odločanje, so vsem članom nadzornega sveta oziroma članom komisij nadzornega sveta pravočasno na voljo.
- 8.3 Razdelitev področij dela in pristojnosti med člane uprave določi predsednik uprave, o čemer obvesti nadzorni svet. Če se v družbi ne uporablja mandatarski sistem, nadzorni svet naloge in odgovornosti članov uprave opredeli v sodelovanju s predsednikom uprave.
- 8.4 Nadzorni svet uporablja informacijsko tehnologijo za razpošiljanje gradiv in sklic sej. Če je to smotrno zaradi velikosti nadzornega sveta ali krajevne oddaljenosti članov, nadzorni svet uporablja informacijsko tehnologijo tudi za izvedbo sej in glasovanje o predlogih sklepov. Pri elektronskem komuniciranju s člani nadzornega sveta družba zagotovi predpogoje za učinkovito informacijsko varnost.
- 8.5 Nadzorni svet na seje praviloma vabi člane uprave. Če je posamezna točka dnevnega reda taka, da prisotnosti članov uprave ni smotrna ali bi lahko vplivala na neodvisno delo

nadzornega sveta (odločanje o imenovanju predsednika nadzornega sveta, odločanje o vrednotenju in plačilih upravi, samoocena nadzornega sveta), odloča brez prisotnosti članov uprave.

- 8.6 Člani nadzornega sveta že ob sprejemu kandidature objektivno presodijo obseg svojih že prevzetih dolžnosti v povezavi s pričakovano in zahtevano časovno razpoložljivostjo, ki je potrebna za opravljanje funkcije člana nadzornega sveta v konkretni družbi. Spremembe odgovornosti ali sprejem novih odgovornosti zunaj družbe sporočijo predsedniku nadzornega sveta takoj oziroma v najkrajšem možnem času.
- 8.7 Nadzorni svet s poslovníkom določi komuniciranje z javnostjo glede odločitev, sprejetih na seji. V izjemnih primerih na seji s sklepom določi javnost ali zaupnost sprejetih sklepov in način komuniciranja z javnostjo, ki poteka preko predsednika, razen če sklep nadzornega sveta ali izredne okoliščine zahtevajo drugačno komuniciranje.
- 8.8 Pred imenovanjem uprave nadzorni svet preveri, če vsi kandidati poleg izpolnjevanja pogojev, ki jih določa zakon, izpolnjujejo tudi druge dodatne pogoje, določene v statutu ali v profilu člana uprave, kot je določen s sklepi nadzornega sveta ali predlogi kadrovske komisije.
- 8.9 Nadzorni svet je dolžan skrbno preučiti izpolnjevanje vnaprej določenih kriterijev in priporočilo za imenovanje članov uprave, kot ga je oblikovala kadrovska komisija, če je ta imenovana.
- 8.10 Nadzorni svet poskrbi, da se razvije in izvaja sistem plačil upravi, skladen z načelom 16 Kodeksa. Nadzorni svet cilje vsakega člana uprave in merila za variabilna plačila določa za vsako poslovno leto v povezavi z obravnavanjem letnih načrtov družb in določa uspešnost članov skladno z merili vsako leto v povezavi z obravnavanjem letnih izkazov družb.
- 8.11 Družba zagotavlja nadzornemu svetu ustrezne prostorske in tehnične pogoje za delo, kar vključuje tudi sredstva za uvajanje novih članov, za dodatno usposabljanje članov, za pomoč zunanjih strokovnjakov ter sredstva za pokrivanje ostalih utemeljenih stroškov delovanja nadzornega sveta. V sklop sredstev za delovanje nadzornega sveta sodijo tudi sredstva za delovanje komisij nadzornega sveta vključno s primernimi plačili za zunanje člane komisij.
- 8.12 Poročilo nadzornega sveta skupščini natančno in verodostojno kaže aktivnosti nadzornega sveta med letom. Poleg zakonskih vsebin nadzorni svet v poročilu skupščini navede ustrezne informacije o svoji notranji organizaciji, o sestavi z vidika neodvisnosti svojih članov, o interesnih nasprotjih in njihovem reševanju, in o postopkih delovanja nadzornega sveta, vključno z navedbo, do katere mere je opravljeno samoocenjevanje prispevalo k spremembam.

9 Nadzorni svet enkrat letno oceni svojo sestavo, poslovanje, potencialna nasprotja interesov posameznih članov ter delovanje posameznih članov in nadzornega sveta kot celote, kot tudi sodelovanje z upravo družbe. Tekom ocenjevanja svojega dela nadzorni svet oceni tudi delo komisij nadzornega sveta.

Obrazložitev:

9. načelo opredeljuje samooceno nadzornega sveta, naloge in način dela nadzornega sveta. Novost pri tem je tudi ocenjevanje dela komisij in letno poročilo komisije nadzornemu svetu, kot tudi izrecna vloga komisije za imenovanja in zunanjih strokovnjakov. Ti so angažirani zlasti zato, da se nadzornim svetom ob pomanjkanju izkušenj na tem področju da strokovna opora in da se preseže potencialno nasprotje interesov pri ocenjevanju lastnega dela. Izrecno se priporoča tudi naj ugotovitve samoocene povzročijo določene spremembe pri sestavi ali delovanju nadzornega sveta, če so te potrebne. Samoocena nadzornega sveta se povezuje tudi z razkritjem ocene posameznega člana pri ponovnem kandidiranju člana nadzornega sveta.

Eden izmed ukrepov za izboljšanje učinkovitosti delovanja nadzornega sveta je tudi priporočilo predsedniku naj si prizadeva, da člani nadzornega sveta pridobijo Certifikat ZNS ali primerljivo mednarodno potrdilo o usposobljenosti za članstvo v nadzornem svetu. Opredelitev nakazuje ustrezno vrsto dodatnega usposabljanja in predstavlja učinkovit pristop k profesionalizaciji delovanja nadzornih svetov. Certifikat ZNS je edina strokovna kvalifikacija, ki od kandidatov zahteva preverjanje znanja, redno posodabljanje znanj in zavezo k spoštovanju etičnega kodeksa. Opredelitev je bila umeščena v ta del Kodeksa, ker se pogosto strokovnjaki s posameznih področjih dodatno usposabljajo za članstvo v organih nadzora šele po tem, ko postanejo člani. To priporočilo je analogno s spremembami, ki potekajo tudi v tujini (npr. sprememba Combined Code na iniciativo IoD).

9.1 Postopek ocenjevanja vsebuje naslednja ravnanja in opredelitve:

- ovrednotenje dela nadzornega sveta ali komisije in pridobitev mnenja glede potrebnih izboljšav,
- Preverjanje, ali je komuniciranje in sodelovanje med upravo in nadzornim svetom ustrezno,
- ocenjevanje konkretnega prispevka dela vsakega posameznega člana, njegove prisotnosti na sejah nadzornega sveta in njegove strukturirane udeležbe v razpravi in pri sprejemanju odločitev,
- preveriti obstoj okoliščin posameznega člana, ki bi lahko privedle do nastanka nasprotja interesov oziroma odvisnosti,
- ocena trenutne sestave nadzornega sveta glede na potrebe, ki izhajajo iz rednega poslovanja družbe pri doseganju zastavljenih ciljev.

9.2 Pred ocenjevanjem delovanja komisij nadzornega sveta nadzorni svet od komisije zahteva poročilo o njenem delovanju v zadnjem letu.

9.3 Nadzorni svet na podlagi rezultatov postopkov ocenjevanja pravočasno sprejme ustrezne nadaljnje ukrepe.

9.4 Predsednik vzpodbuja člane nadzornega sveta, da pridobijo ustrezno potrdilo, ki dokazuje njihovo usposobljenost za opravljanje funkcije, kot je na primer Certifikat Združenja nadzornikov Slovenije oz. primerljivo mednarodno potrdilo.

10 Člani nadzornega sveta z navadno večino izvolijo predsednika na podlagi njegovega znanja, veščin in sposobnosti posredovanja in vodenja. Predsednik vodi in zastopa nadzorni svet, ne sme pa sprejemati nobenih odločitev v imenu nadzornega sveta. Vsako odločitev, ki jo predsednik kot zastopnik nadzornega sveta komunicira do uprave ali tretjih oseb, predhodno obravnava nadzorni sveta in sprejme ustrezen sklepali pooblastilo. Vsa priporočila za predsednika se upoštevajo tudi za namestnika predsednika.

Obrazložitev:

Vloga predsednika nadzornega sveta je povzeta v 10. načelu. Že načelo samo opredeljuje predsednika kot prvega med enakimi. To pomeni, da ne more oblikovati volje nadzornega sveta, temveč jo le izraža. V zadnjih letih se je sicer izrecno poudarjala funkcija predsednika kot tistega, ki tudi med sejami nadzornega sveta skrbi za komunikacijo z upravo. A to ne pomeni, da lahko predsednik od uprave zahteva posamezna poročila ali dokumente brez sklepa nadzornega sveta, razen če je s statutom to omogočeno vsem članom nadzornega sveta. Tudi kar se tiče zastopanja in predstavljanja nadzornega sveta je predsednik tisti, ki podpisuje dokumente nadzornega sveta (na primer individualno pogodbo z upravo), a skladno s Kodeksom vsak tak dokument predhodno potrdi nadzorni svet s sklepom.

Ohranjeno je priporočilo veljavnega Kodeksa naj se za predsednika ne imenuje oseb, ki so bile člani uprave te družbe ali z njo povezanih družb. Čas v katerem je tako imenovanje nepriporočljivo pa se je znižal na 1 leto. V prvem letu namreč nadzorni svet sprejema letno poročilo za obdobje, ko je bil novi predsednik še v izvršni funkciji in lahko pride do nasprotja interesov. Daljše obdobje pa nesorazmerno vpliva na svobodo delničarjev in ni potrebno za dobro prakso upravljanja.

Sprememba glede na sedanji Kodeks pa je zajeta v izvedbenem načelu 10.2, kjer je izrecno opredeljeno, da nadzorni svet lahko z navadno večino kadar koli dodaja točke k dnevnemu redu na sami seji. Sklic seje nadzornega sveta namreč nima narave sklica skupščine. Delničarji imajo pravico do udeležbe ali neudeležbe na skupščini, zato je nujno, da se jim omogoči presoja, ali je glede na sklican dnevni red njihova prisotnost smiselna. Člani nadzornega sveta pa so se seji nadzornega sveta dolžni udeleževati. Zato ima sklic seje predvsem funkcijo temeljite priprave članov na sejo, ne pa tega da člani presojajo potrebnost svoje udeležbe. V zadnjem času se je pojavilo nekaj primerov ko se je restriktivna interpretacija poslovnikov o sklicih sej uporabljala za to, da se je oteževalo sprejem posameznih odločitev, za katere je večina članov smatrala, da so nujne. To je v očitnem nasprotju z mednarodno dobro prakso OECD in konkretnimi priporočili tujih kodeksov (The 2009 Belgian Code on Corporate Governance, The Belgian Corporate Governance Committee, 12.3.2009).

10.1 Za predsednika nadzornega sveta se ne imenuje oseb, ki so bile člani uprave te družbe ali člani posloводства z družbo povezanih družb v zadnjem letu.

10.2 Predsednik nadzornega sveta skrbi za natančno upoštevanje postopkov, povezanih s pripravljalnimi deli, posvetovanjem, sprejemanjem sklepov in izvedbo odločitev. V dnevnem redu sej so navedene točke, ki bodo obravnavane na seji. Navedeno je tudi, ali je posamezna točka dnevnega reda in k njej pripadajoče gradivo informativnega značaja ali bodo na njeni podlagi sprejete konkretne odločitve nadzornega sveta (sprejeto poročilo,

podano soglasje ali pooblastilo upravi ...). Nadzorni svet lahko z navadno večino na seji doda katerokoli točko na dnevni red, če je članom nadzornega sveta hkrati zagotovljeno ustrezno gradivo in zadosten čas za kvalitetno odločanje o dodatni točki dnevnega reda.

- 10.3 Predsednik nadzornega sveta je odgovoren za skrbno oblikovanje zapisnikov, ki vsebujejo povzetek razprave in navedbo vseh morebitnih na seji izraženih zadržkov članov glede posameznih točk dnevnega reda. Predsednik nadzornega sveta sestavi in pošlje v 15 dneh po seji pošlje osnutek zapisnika vsem članom. Pravočasno prejete pripombe predsednik nadzornega sveta uvrsti v gradivo za potrjevanje zapisnika na naslednji seji.
- 10.4 Predsednik zagotovi, da lahko vsi člani prispevajo k razpravi nadzornega sveta tako z vidika znanja kot informiranosti in poskrbi, da je pred sprejemanjem odločitev na voljo dovolj časa za razmislek in razpravo.

11 Nadzorni svet imenuje sekretarja nadzornega sveta, ki piše zapisnike, skrbi za arhiv nadzornega sveta in podpira nadzorni svet glede vseh organizacijskih in upravljaljskih zadev. Posamezni člani imajo možnost sodelovanja s sekretarjem nadzornega sveta tudi v času, ko ne traja seja nadzornega sveta.

Obrazložitev:

Vloga sekretarja nadzornega sveta v veljavnem Kodeksu ni bila opredeljena. Ker sekretar družbe v slovenski zakonodaji ni posebej opredeljen kot v nekaterih drugih evropskih ureditvah in ker je bila praksa na tem področju v družbah različna, je dobro, da se ta funkcija izpostavi v Kodeksu. Sekretar ni eden izmed članov nadzornega sveta, in je zadolžen izključno za nemoteno delovanje nadzornega sveta tako, da mu nudi logistično in po potrebi tudi strokovno podporo. Primerno je, da je sekretar nekdo, ki je v družbi zaposlen in ima znanja, veščine in izkušnje na področju dela nadzornih svetov, korporacijskega prava in upravljanja družb. Sekretar delovanja nadzornega sveta ne podpira le kot zapisnikar, temveč spremlja tudi izpolnjevanje postopkov in spremljanje izvedbe sklepov nadzornega sveta in o tem poroča nadzornemu svetu. Kjer je to potrebno sekretarju pomaga pravnik družbe.

- 11.1 Vloga sekretarja nadzornega sveta je delovati kot organizacijska in strokovna podpora nadzornemu svetu in predsedniku nadzornega sveta. Poleg spremljanja izvajanja postopkov nadzornega sveta opredeljenih s poslovníkom, vključuje tudi zagotavljanje dobrega pretoka informacij med člani nadzornega sveta, kot tudi podporo pri organizaciji usposabljanja in pridobivanju zunanje podpore pri delovanju nadzornega sveta.
- 11.2 Nadzorni svet poskrbi, da sekretar podpiše izjavo, s katero se zaveže varovati zaupnost podatkov po enakih standardih kot člani nadzornega sveta, če ni k temu zavezan že na drugi podlagi.

12 Člani nadzornega sveta so za opravljanje funkcije ustrezno plačni. Plačilo za opravljanje funkcije je tako, da je zagotovljena ustrezna sestava nadzornega sveta in je skladno z nalogami, ki jih mora nadzorni svet opravljati po zakonu in Kodeksu .

Obrazložitev:

Predlagano besedilo spremenjenega Kodeksa v primerjavi z veljavnim nekoliko spreminja besedilo pod točko 3.4.1. saj opušča naštevane različnih plačil članom nadzornih svetov ter ohranja le upravičenost članov do sejnine ter do plačila za opravljanje funkcij, ki pa se določi v višini, kot jo določi skupščina. Glede plačila v odvisnosti od uspešnosti poslovanja družbe stališče v spremenjenem Kodeksu ostaja enako, dodaja pa dodatno zahtevo po plačilu izključno v denarnem znesku, s čimer je nadomeščeno izrecno navajanje v kakšni obliki naj ni nagrajen.

Spremenjeni Kodeks ne vsebuje tudi določil iz točk 3.4.2 glede višine in načina določanja višine posameznih plačil, povračil in drugih ugodnosti članov nadzornega sveta, nadalje ravno tako ne vsebuje določb 3.4.3., ki je določal, da naj bodo celotna plačila, povračila in druge ugodnosti razvidna iz pojasnil računovodskim izkazom, določbe 3.4.4. glede ne-prejemanja posebnih plačil razen povračil stroškov člana nadzornega sveta, ki je hkrati član poslovodstva povezane družbe ter določbe 3.4.5., ki se nanaša na obveščanje družbe o vsaki pridobitvi ali odsvojitvi vrednostnih papirjev oziroma glasovalnih pravic, saj je ta določba zakonska določba, zato je spremenjeni Kodeks ne povzema. Spremenjena je tudi določba 3.4.7. glede odškodninskega zavarovanja članov nadzornega sveta.

Plačila članom nadzornega sveta so urejena krajše kot v njegovi veljavni različici. Novela zakona o gospodarskih družbah je prepovedala udeležbo člana nadzornega sveta pri dobičku, tako da je odpadla potreba po odsvetovanju plačila članom nadzornega sveta v obliki udeležbe pri dobičku. Denarna oblika plačila je izrecno zajeta v izvedbenem načelu 12.1, zato je jasno, da plačevanje v delnicah, opcijah ali primerljivih finančnih instrumentih, kakor tudi z bonitetami ali podobnim plačili, ni priporočeno.

Izrecno se priporoča, da naj obseg plačil zagotavlja ustrezno sestavo nadzornega sveta, kar pomeni, da mora biti takšno, da omogoča članstvo neodvisnih strokovnjakov in njihovo motivirano delo v nadzornem svetu. Še vedno se ne priporoča neposredna povezava med poslovanjem družb in prejemi članov nadzornega sveta. Ta je namreč mogoča tudi, če je plačilo izvršeno iz stroškov poslovanja in ne bilančnega dobička.

Posebej so urejena plačila članom komisij, s katerim je bilo v preteklem obdobju precej težav v praksi.

- 12.1 Člani nadzornega sveta so poleg sejnine upravičeni do plačila za opravljanje funkcije, v višini, kot jo določi skupščina. Plačilo članov nadzornega sveta je zagotovljeno izključno v denarju in ne sme biti v neposredni odvisnosti od uspešnosti poslovanje družbe, kot jo izkazujejo izkazi družbe.
- 12.2 Člani nadzornega sveta, ki so tudi člani komisij nadzornega sveta, so za delo v komisijah skladno s sklepom skupščine ali na podlagi določb statuta plačani z dodatnim plačilom, ki ne sme presežati 80 % plačila za članstvo v nadzornem svetu. Sklep skupščine ali statutarna sprememba se mora sprejeti za določitev plačil vnaprej. Zunanji člani komisij so plačani za delo v komisijah iz sredstev namenjenih za delo nadzornega sveta, ki jih mora skladno z izvedbenim načelom 8.11 zagotoviti družba v obsegu, običajnem za strokovno delo na njihovem področju. Višino plačila zunanjih članov doreče nadzorni svet in ni vezano na skupščinski sklep.

13 Nadzorni svet ustanovi posebne komisije, ki analizirajo specifična vprašanja in svetujejo nadzornemu svetu glede teh vprašanj, vendar odločanje ostaja v pristojnosti kolegijske odgovornosti nadzornega sveta.

Obrazložitev:

Komisije so urejene precej krajše kot v veljavni različici Kodeksa, saj je revizijska komisija natančno definirana v zakonu, česar ne povzemamo več. Poleg tega so se posamezne vrste komisij zaradi večje preglednosti umestile v prilogo B, v tem delu pa so ostale le določbe, ki se tičejo vseh komisij in odnosa nadzornega sveta do njih. Poleg treh komisij izrecno opredeljenih v Prilogi B Kodeksa (revizijska komisija, kadrovska komisija in komisija za imenovanja), lahko nadzorni svet oblikuje tudi druge komisije (za tehnična vprašanja, ekologijo ipd.).

Določba 3.6.1. veljavnega Kodeksa je v spremenjenem Kodeksu spremenjena in nekoliko skrajšana. Besedilo določbe 3.6.3. je le deloma ohranjeno, in sicer v delu, ki govori o mandatu ter pristojnostih in pooblastilih ter upoštevanje posebnosti družbe, medtem ko je opuščena prva del določbe glede sestave komisij v skladu z zakonom ter obvezni sestavi komisij iz predsednika in najmanj dveh članov. Opuščena je tudi določba o imenovanju predsednika komisije. Ravno tako je opuščena prva stavek določbe 3.6.4., ki je določal da predsednik komisije naj ne bo hkrati predsednik nadzornega sveta, vendar pa v nekoliko spremenjeni obliki ohranja drugi stavek omenjene določbe glede poročanja komisije o svojem delu nadzornemu svetu (določba 13.5. spremenjenega Kodeksa). Spremenjeni Kodeks ne povzema tudi določbe 3.6.6. glede zagotavljanja ustreznih sredstev in pooblastila komisijam za opravljanje njihovih nalog.

Spremenjeni Kodeks v prilogi B.1. (revizijska komisija) ne povzema več določbe 3.7.1., ki našteva naloge revizijske komisije, ravno tako ne določa več lastnosti članov revizijske skupine, ki so bili v obstoječem Kodeksu zajeti pod določbo 3.7.2. Ohranja pa besedilo določb 3.7.3. ter 3.7.4. glede predsednika revizijske skupine in njenih članov ter glede sodelovanja revizijske skupine z revizorji.

Spremenjeno je tudi imenovanje komisij, saj je komisija za imenovanje sedaj poimenovana kot kadrovska komisija, pri čemer je ohranjeno besedilo določbe 3.8.1. glede pristojnosti komisije za imenovanja (oziroma kadrovske komisije) z izjemo zadnje alineje, ki je predlog ne povzema več (oblikovanje predloga liste kandidatov za predlog novih članov nadzornega sveta skupščini). Izpuščen je tudi prvi del besedila določbe 3.8.2. glede osebnih in strokovnih lastnosti članov komisije, medtem ko je zadnji stavek povzet tudi v predlogu Kodeksa (vsaj en član naj bo strokovnjak s področja gospodarskega prava in vsaj en s področja menedžmenta). Ohranjena je tudi določba 3.8.3., ki določa, da predsednik komisije za imenovanje (kadrovske komisije) naj ne bo bivši član uprave družbe.

Komisije za prejemke spremenjeni Kodeks ne pozna več, pač pa je kot tretjo komisijo uvedel komisijo za imenovanja, ki se v vsebinskem pogledu razlikuje od komisije za imenovanje, ki jo vsebuje sedanji Kodeks.

- 13.1 Nadzorni svet poleg revizijske komisije oblikuje tudi kadrovsko komisijo in komisijo za imenovanja. Glede na velikost in zahtevnost dela v posameznem nadzornem svetu lahko naloge kadrovske komisije in komisije za imenovanja, kot so opredeljene v prilogi B Kodeksa, opravlja ista komisija. Komisije se oblikuje čim prej po konstitutivni seji nadzornega sveta in dovolj zgodaj, da lahko odgovorno opravijo svoje naloge.
- 13.2 Nadzorni svet pri oblikovanju posamezne komisije določi njen predviden mandat ter pristojnosti in pooblastila. Pri tem upošteva predvsem posebnosti družbe ter število članov nadzornega sveta in njihova strokovna znanja. Mandat komisij ne sme biti daljši od mandata, ki velja za nadzorni svet.

- 13.3 Nadzorni svet komisiji zagotovi vso gradivo in potrebne dokumente za njeno delo.
- 13.4 Vsi člani komisij pri opravljanju svoje funkcije upoštevajo izključno cilje družbe. Tudi za zunanje člane komisij (ki niso hkrati člani nadzornega sveta) smiselno veljajo pravila o nasprotju interesov za člane nadzornega sveta. Nadzorni svet poskrbi da vsi zunanji člani komisij podpišejo izjavo, s katero se zavežejo varovati zaupnost podatkov po enakih standardih kot člani nadzornega sveta.
- 13.5 Po vsaki seji komisije se nadzornemu svetu posreduje poročilo o sprejetih sklepih oziroma morebitna mnenja, ki jih je komisija oblikovala za nadzorni svet, v ustni ali pisni obliki.
- 13.6 Člani komisije imajo takšne strokovne in osebnostne lastnosti, ki jim zagotavljajo kakovostno in neodvisno delovanje, predvsem pa:
- neodvisnost od uprave,
 - razpoložljiv čas za delo v komisiji,
 - vsebinsko poznavanje strokovnega področja, za katerega je zadolžena komisija.

UPRAVA

Obrazložitev:

Poglavje o upravi je relativno kratko v primerjavi s poglavjem o nadzornem svetu. Razlog za to je skupna opredelitev določb o lojalnosti in nasprotju interesov v posebnem poglavju in prilogah ter odprava zakonskih določb iz Kodeksa. Poleg tega so se iz tega poglavja premaknila priporočila o obvladovanju tveganj v samostojno poglavje. V poglavje so se uvrstile posamezna priporočila, ki so bila prej v poglavju o sodelovanju med NS in upravo, priporočila ki so predstavljala nalogo ali odgovornost nadzornega sveta, pa so opredeljena v poglavju o nadzornih svetih.

Precej so se preoblikovala tudi priporočila o plačilih upravi zaradi sprememb mednarodne dobre prakse (priporočila EU) in zakonodaje na tem področju.

Predlog Kodeksa ne vsebuje več besedila določbe 2.1.1. glede vodenja uprave družbo samostojno in na lastno odgovornost, pač pa omenja delo uprave najprej v točki 2, ki se nanaša na Politiko upravljanja, medtem ko izrecno omenja neodvisnost odločitev članov uprave v 17. načelu predloga Kodeksa. Vsebinsko je v spremenjeni obliki ohranjeno le besedilo drugega dela drugega stavka določbe 2.1.1. glede doseganja najboljših koristi za družbo, saj v 14. načelu omenja „zasledovanje dolgoročnega uspeha družbe ...“.

Besedilo določbe 2.1.2. sedanjega Kodeksa je v predlogu izpuščeno, določba 2.1.3. pa je v spremenjeni obliki povzeta v izvedbenem načelu 14.1. predloga Kodeksa. Določba 2.1.4. sedanjega Kodeksa (ustrezno ravnanje s tveganju in obvladovanje tveganja) je povzeta v izvedbenem načelu 19.1. predloga Kodeksa in je torej umeščena v posebno poglavje Neodvisnost in lojalnost.

Besedilo določb 2.1.5. in 2.1.6. sedanjega Kodeksa v predlogu ni več (ravnanje članov uprave s skrbnostjo vestnega in poštenega gospodarstvenika in solidarno odgovarjanje članov uprave družbi za škodo). Zavarovanje odškodninske odgovornosti v zvezi z opravljanjem nalog članov uprave je sicer urejeno v izvedbenem načelu 16.8.

Poglavje Nasprotje interesov sedanjega Kodeksa je v predlogu Kodeksa umeščeno v samostojno poglavje Neodvisnost in transparentnost, ki pa se nanaša tako na nadzorni svet kot na upravo. Večina določb sedanjega Kodeksa se že zaradi zakonske ureditve v predlogu ne pojavijo več (2.4.3. o spoštovanju prepovedi konkurence, 2.4.4. o poslih med družbo in članom uprave, 2.4.5. o prepovedi sprejemanja plačil pri svojem delu od tretjih oseb, 2.4.6. o omejitvi števila članstva v nadzornih svetih). Določba 2.4.1. je smiselno povzeta v prilogi C1 (prepoved poudarjanja lastnih interesov pred interesi družbe). Ohranjena je vsebina določbe 2.4.2., pri čemer moramo opozoriti še na to razliko, da predlog zahteva v primeru suma o nasprotju interesov ali kršitve prepovedi konkurence, da se obvesti le nadzorni svet in ne tudi druge člane uprave, kot to določa sedanji Kodeks.

14 Družbo vodi uprava, ki s svojim delom, znanjem in izkušnjami zasleduje dolgoročni uspeh družbe preko zagotavljanja optimalnega vodenja in ocenjevanja ter obvladovanja tveganj. Uprava definira in določi družbine vrednote, strategijo poslovanja in ključno politiko družbe in je organizirana tako, da omogoča učinkovito opravljanje svojih nalog. Optimalnost poslovanja uprava doseže z zagotavljanjem primerne vodstvenega kadra in človeških ter finančnih virov.

Obrazložitev:

To načelo določa osnovne naloge in delo uprave. Uprava je organ, ki določa notranjo strukturo in delovanje vsake družbe. Ključne mehanizme v zvezi s tem naj uprava definira v Politiki upravljanja, kot je ta opredeljena v 2. načelu Kodeksa.

Iz veljavnega Kodeksa je povzeto priporočilo o soglasnem delovanju med upravo in nadzornim svetom pri sprejemanju najpomembnejših odločitev. Delničarji ali sam nadzorni svet skladno z zakonodajo in tem Kodeksom lahko določijo obvezno predhodno soglasje o takih odločitvah. A skladno s tem priporočilom uprava o takih odločitvah predhodno obvešča nadzorni svet, ne glede na obstoj omejitev odločanja.

Poleg tega so v ta del vnesena priporočila vezana na sodelovanje med upravo in NS ter standardi poročanja uprave nadzornemu svetu.

Popolnoma novo je tudi priporočilo o obveščanju nadzornega sveta in pridobivanju deležev v družbah, ki je povzeto iz zakona o bančništvu, a je še kako relevantno tudi za javne družbe, kar se je izkazalo v zadnjem letu. Slednje je nadstandard za javne delniške družbe, vendar je pomembno, da nadzorni svet ve, kje imajo člani uprave kapitalske deleže, da lahko presoja potencialna nasprotja njihovih interesov.

- 14.1 Uprava redno, pravočasno in izčrpno obvešča nadzorni svet o vseh pomembnih zadevah, ki se nanašajo na poslovanje družbe, njeno strategijo, obvladovanje tveganj itd. Vsako zahtevo nadzornega sveta po poročilu ali predstavitvi dokumentacije uprava izpolni takoj, ko je mogoče. Pri posredovanju podatkov nadzornemu svetu uprava upošteva visoke standarde zaupnosti oz. informacijske varnosti.
 - 14.2 Član uprave nadzorni svet nemudoma pisno obvesti o imenovanju in prenehanju njegove funkcije v nadzornih organih drugih pravnih oseb.
 - 14.3 Član uprave nadzorni svet nemudoma pisno obvesti o pravnih poslih, na podlagi katerih je član uprave sam oziroma njegov ožji družinski član pridobil delnice oziroma poslovne deleže pravne osebe, na podlagi katerih član uprave skupaj z njegovimi ožjimi družinskimi člani v tej pravni osebi doseže ali preseže kvalificirani delež oziroma se njihov delež zmanjša pod mejo kvalificiranega deleža.
- 15 Uprava je sestavljena tako, da se zagotovi sprejemanje odločitev v korist družbe. Vedno je več-članska in sestavljena z namenom skrbnega in odgovornega izpolnjevanja ciljev družbe. Uprava deluje v skladu z visokimi etičnimi standardi in upošteva interese vseh skupin deležnikov. Med člani uprave je vzpostavljeno medsebojno zaupanje, omogočena sta odprta razprava in konstruktivno sprejemanje drugačnih mnenj. Pristojnosti članov in način delovanja več-članskega organa je urejeno s poslovnikom o delu uprave.**

Obrazložitev:

Besedilo določbe 2.2.1. veljavnega Kodeksa glede priporočil o več-članskosti uprave v novem ni več (že omenjeno v komentarju spodaj). Ravno tako v predlog Kodeksa ni umeščeno besedilo določbe 2.2.2. veljavnega Kodeksa glede pogojev članov uprave, ki jih mora izpolnjevati ob nastopu svoje funkcije, saj predlog ureja le izpolnjevanje pogojev ob nastopu funkcije predsednika uprave. Določba 2.2.4. veljavnega Kodeksa je povzeta tudi v novem, vendar je besedilo spremenjeno v delu, ki določa da se popolno, izčrpno, natančno in sproti obvešča predsednika uprave, novo besedilo se namreč glasi, da se obvešča upravo kot kolegijski organ (izvedbeno načelo 18.2).

Več-članskost uprave je bilo v veljavnem Kodeksu priporočilo, katerega nespoštovanja ni bilo potrebno razkrivati. To se je zdaj spremenilo v priporočilo katerega neupoštevanje je potrebno razkriti. Kolektivni organ vodenja je poleg praktične potrebe zaradi obsega in kompleksnosti vodenja večjih gospodarskih

družb, v javnih družbah nadzor, ki skuša preprečiti neustrezno ravnanje posameznega člana. Ta namen je še poudarjen s priporočilom da se člani in predsednik medsebojno obveščajo o vseh pomembnejših dogajanjih in poslih, kar skuša zagotoviti sistem štirih oči.

- 15.1 Predsednik uprave ima poleg tega, da izpolnjuje pogoje, ki jih določajo zakon, statut ter drugi akti družbe, tudi sposobnosti za vodenje in organiziranje dela ter ugled dobrega gospodarstvenika v širšem družbenem okolju.
- 15.2 Posamezni člani uprave in predsednik popolno, izčrpno, natančno in sproti obveščajo upravo kot kolegijski organ o vseh pomembnejših poslih na področjih, za katera so pristojni.

16 V družbah obstaja sistem plačil upravi, ki omogoča pridobitev ustreznih članov uprave glede na potrebe družbe, hkrati pa zagotavlja skladnost interesov uprave in dolgoročnih interesov družbe.

Obrazložitev:

Večina določb veljavnega Kodeksa, ki so urejale plačila, povračila in druge ugodnosti ter lastništva delnic družbe, se v predlog Kodeksa niso prenesla ali pa so se smiselno prilagodila. Tako v predlogu ne najdemo besedila določb 2.3.1. (plačila, povračila in druge ugodnosti članov uprave mora določiti nadzorni svet), 2.3.2. (kriteriji določanja Politike višine plačil), 2.3.6. (razkritje opsijskega načrta ali primerljivega sistema nagrajevanja delničarjem in javnosti), 2.3.7. (oblikovanje opsijskega načrta in seznanitev skupščine), 2.3.8. (razvidnost celotnih plačil, povračil in drugih ugodnosti članov uprave v pojasnilih k računovodskim izkazom) in 2.3.9. (obvestitev družbe in pristojne institucije v skladu z zakonom o vsaki pridobitvi oziroma odsvojitvi deleža glasovalnih pravic v družbi). Ostale določbe veljavnega Kodeksa so povzete večinoma le v manjšem delu, in sicer je tako povzet prvi stavek določbe 2.3.3. (plačila članov uprave naj bodo sestavljena iz fiksne in variabilnega dela), ki je sedaj umeščeno pod izvedbeno načelo 16.1. Preostali del določbe 2.3.3. o vsebini variabilnega dela plačila ni povzet v novem. Besedilo določbe 2.3.5. veljavnega Kodeksa (delniške opcije ali primerljivi finančni instrumenti kot variabilni del prejemkov) je smiselno povzeto v izvedbenem načelu 16.6.

Določbe o plačilih upravi so se precej spremenile. Povečala se je zlasti vloga delničarjev, ki skladno s priporočilom EU in ZGD-1c zdaj imajo možnost soodločati o politiki plačil upravi. Kodeks izrecno priporoča naj se družbe te možnosti poslužujejo in da naj vsaj enkrat v mandatu vsake uprave skupščina sprejme politiko nagrajevanja uprave. Politika ni konkretna vsebina določb pogodb z upravo, ki je še vedno v pristojnosti nadzornega sveta. Politika na načelnem nivoju opredeljuje sistem nagrajevanja in postavlja njegove omejitve. Izvedbeno načelo 5.8 navaja konkretne sestavine Politike. Pri teh je pomembno zlasti vsakoletno določanje meril za variabilno plačilo, kar naj prepreči neutemeljena plačila zaradi spremenjenih okoliščin, določanje maksimuma za variabilno plačilo in odločanje o vseh plačilih, ki lahko vplivajo na delničarsko strukturo v družbi. Obveščanje o zadnji vrsti plačil iz veljavnega Kodeksa je nadomestilo odločanje o njih v sklopu politike plačil upravi.

Konkretnih meril za plačila upravi iz veljavnega Kodeksa ni več, ker so bila ta nadomeščena z zakonskimi načeli v ZGD-1c. Zakonska možnost variabilnega plačila je izrecno priporočena, kot tudi vsebina nefinančnih meril, ki so vezana na spoštovanje sistema upravljanja in standardov na tem področju. Iz določb o vsebini pogodbe iz veljavnega Kodeksa so v ta del premaknjena priporočila o odpravnini uprave.

Udeležba pri dobičku kot odločitev delničarjev ne predstavlja variabilnega plačila, ampak predstavlja dodatno nagrado upravi, o kateri po lastni presoji odločajo delničarji.

Razkritja plačil so se prenesla v poglavje o transparentnosti.

- 16.1 Prejemki članov uprave so sestavljeni iz fiksne in variabilne dela. Dodelitev variabilnega dela prejemkov je odvisna od vnaprej določenih meril uspešnosti. Merila uspešnosti morajo poleg uspešnosti poslovanja spodbujati tudi trajnostni razvoj družbe in vključevati nefinančna merila, ki so pomembna za ustvarjanje dolgoročne vrednosti družbe, kot je spoštovanje veljavnih pravil družbe in etičnih standardov. Fiksni del prejemkov je takšen, da predstavlja zadostno plačilo za primer, ko družba zadrži izplačilo variabilnega dela prejemkov zaradi neizpolnjevanja meril uspešnosti.
- 16.2 Kadar se dodeli variabilni del prejemkov, je treba večji del variabilnega dela odložiti za obdobje vsaj enega leta. Odložiti je treba del variabilnega dela, ki presega skupne fiksne prejemke v zadnjem letu.
- 16.3 Odpravnine ne smejo presežati fiksne dela prejemkov v enem letu.
- 16.4 Če so variabilni prejemki izplačani v obliki delnic, se delnice ne izplačajo vsaj tri leta po njihovi dodelitvi.
- 16.5 Opcijski načrti in primerljivi finančni instrumenti ne predstavljajo pretežnega dela variabilnih prejemkov člana uprave. Merila za opcijske načrte in primerljive finančne instrumente izključujejo splošna gibanja kapitalskega trga z uporabo primerjalnih parametrov, kot so na primer donosnost delniškega indeksa ali doseganje vnaprej predvidene rasti tečaja delnic družbe. Odškodnine in denarna nadomestila za neizkoriščene opcije niso dovoljeni. Član uprave, ki pridobi delnice na podlagi opcijskih upravičenj (opcijski načrt) ali na podlagi delniškega načrta, ne sme biti upravičen prodati tako pridobljenih delnic še najmanj eno do dve leti po prenehanju mandata, v katerem jih je pridobil.
- 16.6 Variabilni prejemki izplačani v obliki delnic, kot tudi izvrševanje delniških opcij ali katerih koli drugih pravic do pridobitve delnic ali pravic do prejemkov, preračunanih glede na gibanje cen delnic, ne sme biti mogoče vsaj tri leta po njihovi dodelitvi.

NEODVISNOST IN LOJALNOST

Obrazložitev:

Neodvisnost in lojalnost je prenesena iz poglavij o nadzornem svetu in upravi v obstoječem Kodeksu v ločeno poglavje predloga Kodeksa in delno v prilogo. Razlog za to je manjše ponavljanje in poenostavitev Kodeksa. Vsebinsko je ureditev podobna kot prej, le da so postopki v zvezi s potencialnimi nasprotji interesov in posledice nasprotij interesov nekoliko bolj jasno zapisane. Nadzorni svet v primeru, da član uprave ali nadzornega sveta ne obvesti nadzornega sveta o potencialni kršitvi prepovedi konkurence ali da ta po obvestilu nadzornega sveta ne izpolni njegovih navodil, razreši člana uprave ali predlaga skupščini odpoklic člana nadzornega sveta. Za odpoklic člana nadzornega sveta je običajno potreben sklic skupščine, a ne v najhujših primerih nasprotja interesov. Ti so lahko zadosten razlog za sodni odpoklic člana nadzornega sveta, ki ga lahko začne tudi sam nadzorni svet.

17 Odločitve članov nadzornega sveta in uprave so neodvisne. Član nadzornega sveta ali uprave pri svojem delovanju in odločanju upošteva cilje družbe in jim podredi morebitne drugačne osebne ali posamične interese tretjih oseb, uprave, delničarjev, javnosti ali države.

- 17.1 Član nadzornega sveta ali uprave izvaja vse previdnostne ukrepe, da bi se izognil nasprotju interesov, ki bi lahko vplivalo na njegovo presojo. Kriteriji za nasprotje interesov so navedeni v prilogi C Kodeksa.
- 17.2 Vsak član nadzornega sveta podpiše in predloži izjavo nadzornemu svetu s katero navaja vsa potencialna nasprotja interesov in se zavezuje, da bo o novih potencialnih nasprotjih interesov nemudoma obvestil nadzorni svet.
- 17.3 V primeru suma o nasprotju interesov ali kršitve prepovedi konkurence član nadzornega sveta ali uprave nemudoma obvesti nadzorni svet. Če nadzorni svet presodi, da gre za kršitev prepovedi konkurence, mora član uprave ali nadzornega sveta takoj prenehati s kršitvami in prenesti koristi iz konkretnega posla na družbo ter ji povrniti morebitno škodo. Če nadzorni svet presodi, da gre za bistveno nasprotje interesov, mora član nemudoma odpraviti sporno razmerje, sicer nadzorni svet presodi potrebo po prenehanju funkcije člana uprave ali nadzornega sveta in temu ustrezno ukrepa.
- 17.4 Nadzorni svet v primeru, da član uprave ali nadzornega sveta ne obvesti nadzornega sveta o potencialni kršitvi prepovedi konkurence ali da ta po obvestilu nadzornega sveta ne izpolni njegovih navodil, razreši člana uprave in predlaga skupščini odpoklic člana nadzornega sveta.
- 17.5 Ukrepi v primeru potencialnega nasprotja interesov so predvsem:
- posamezni član nadzornega sveta pojasni nasprotje interesov in se vzdrži glasovanja;
 - v utemeljenih primerih lahko pred glasovanjem predsednik nadzornega sveta zahteva od članov nadzornega sveta, da izjavijo, ali imajo glede zadeve, ki je predmet glasovanja, nasprotje interesov;

-
- dolžnost, da se posamezni član nadzornega sveta vzdrži glasovanja iz razloga nasprotja interesov, ter vključitev pojasnil ali izjav članov nadzornega sveta v zvezi s tem v zapisnik seje nadzornega sveta.

REVIZIJA IN SISTEM NOTRANJIH KONTROL

Obrazložitev:

Tako OECD kot nekatera druga strokovna telesa, ki aktivno sooblikujejo področje korporativnega upravljanja, se trudijo v obdobju gospodarske recesije ugotoviti, ali in katere pomanjkljivosti so bodisi omogočile bodisi dopustile vrsto neustreznih rešitev, ki so sicer običajna nihanja v mejah klasičnih gospodarskih ciklov zelo poglobila in bistveno vplivala na slabe poslovne odločitve velikih korporacij. Med njimi sta poleg povsem človeških dejavnikov (vedno višja rast dohodkov kot splošno sprejeti imperativ, prevzemanje nerazumno visokih obveznosti kot posledica zanikanja realnih finančnih zmožnosti, drugi podobni vplivi) najpogosteje omenjeni: neustrezen ali nepregleden sistem notranjega nadzora, previsoko zastavljen t.i. "risk appetite" družbe, nezadostno poznavanje posebnosti poslovanja družbe in širšega okolja (tudi s strani organov nadzora). Pozornost se je z revizorjev delno preusmerila na t.i. bonitetne agencije, v zadnjem letu pa tudi v ustreznost, zadostnost in dopustnost državnih vzpodbud in ukrepov za omilitev posledic recesije na nacionalna gospodarstva.

Prav tako je vzpostavitev ustreznega sistema odkrivanja tveganj in upravljanja z njimi že uveljavljena praksa v vseh gospodarskih družbah. Posebej je normirana v finančnih institucijah in predstavlja eno od področij podrobnejšega koordiniranega nadzora s strani regulatorjev v primeru čezmejnih finančnih konglomeratov. Če kdaj, potem se je ravno v preteklem letu pokazalo, da maksima "too big to fail" ne zdrži in da je za finančno "zdravje" vsake družbe, toliko bolj pa skupine, ki jo tvorijo obvladujoča in odvisne družbe, bistvenega pomena ravno področje notranje revizije. Strokovna znanja pristojnih zaposlenih, uprave, nadzornega sveta in revizijske komisije so zato nujen, hkrati pa ne tudi zadosten predpogoj za udejanjenje kvalitetnega sistema notranjega nadzora. Ključno vlogo tudi na tem področju imata korektno sodelovanje in pravočasno medsebojno obveščanje uprave in nadzornega sveta. Revizijska komisija je kot posebna, a stalna komisija nadzornega sveta v javnih delniških družbah dodaten forum za presojo primernosti predlaganega revizorja in oceno njegovega dela, za spremljanje upravljanja s tveganji, za potrjevanje načrta dela službe notranje revizije in drugih področjih, kot so zajeta v prilogi B Kodeksa. Za javne delniške družbe je postala obvezna že na podlagi zakona, v Kodeksu pa s premestitvijo iz prejšnjega 7. poglavja tako glede njenega ravnanja kot glede drugih zgoraj navedenih vsebin v nadaljevanju tega poglavja predlagamo izpeljavo naslednjih priporočenih ravnanj.

18 Družba s postopkom izbire revizorja, v katerem aktivno sodelujejo organi vodenja in nadzora družbe ter revizijska komisija, sestavljena pretežno iz neodvisnih strokovnjakov, usposobljenih za računovodstvo in revizijo, omogoči imenovanje revizijske družbe, ki bo zagotovila neodvisno in nepristransko revizijo računovodskih izkazov družbe skladno s strokovnimi in poklicno-etičnimi revizijskimi načeli in drugimi pravili revidiranja. Za izpolnjevanje teh pravil družba med potekom revizije omogoča vse pogoje za kvalitetno komunikacijo z revizorjem.

18.1 Pred pričetkom postopka izbire revizorja revizijska komisija in pristojni organ, ki skupščini delničarjev predlaga njegovo imenovanje, oblikujeta merila za imenovanje revizorja in minimalne pogoje za sodelovanje z revizorjem, ki vključujejo tudi obvezno razkritje vseh morebitnih ne-revizijskih storitev, ki jih je revizorska družba v zadnjem letu opravila za družbo ali njene povezane družbe.

18.2 Revizijska komisija preverja odzivnost organov vodenja na navedbe v pismu poslovodstvu, kot ga v predreviziji oziroma po opravljeni reviziji pripravi revizor.

18.3 Družba zamenja revizijsko družbo oziroma revizorja-partnerja vsaj enkrat na vsakih pet let.

19 Družba vzpostavi učinkovit sistem notranjega kontroliranja, ki omogoča tudi kvalitetno upravljanje s tveganji. Družba v sodelovanju z revizijsko komisijo zagotovi vsebinski, periodičen in nepristranski strokovni nadzor nad delovanjem sistema notranjega nadzora, prilagojen dejavnosti in obsegu poslovanja družbe.

19.1 Uprava zagotovi primerno organizacijo in usposobljene kadre za pravočasno odkrivanje in ocenjevanje tveganj ter ustrezno upravljanje s tveganji, katerim je družba izpostavljena pri svojem poslovanju.

19.2 Revizijska komisija kot strokovna podpora nadzornemu svetu sodeluje v postopku izbire vodje notranje revizije, v postopku potrjevanja letnega načrta dela notranje revizije in zagotavlja tekoče spremljanje upravljanja s tveganji.

19.3 Družba zagotovi, da so poročila in ugotovitve notranje revizije dostopna članom revizijske komisije in revizorju računovodskih izkazov.

19.4 Glavna naloga oseb, pristojnih za področje notranje revizije, je izvajanje neodvisnega nadzora nad urejenostjo in gospodarnostjo poslovanja družbe, skladnostjo s predpisi in notranjimi akti družbe, s posebnim poudarkom na kvaliteti in ustreznosti sistema notranjih kontrol. S svojim ravnanjem spodbuja kvalitetno vrednotenje in izboljšave postopkov ravnanja s tveganji, obvladovanja tveganj in upravljanja s tveganji ter prispeva k dodajanju vrednosti z dajanjem neodvisnih in nepristranskih zagotovil upravi družbe.

TRANSPARENTNOST POSLOVANJA

Obrazložitev:

Posegi v strukturno spremembo Kodeksa oblikovno in vsebinsko vplivajo tudi na poglavje Razkritja. Eden izmed osnovnih ciljev tokratne spremembe Kodeksa, ki izhaja iz prakse, je oblikovati načela, ki bodo zvišala transparentnost poslovanja javnih delniških družb. Težišče transparentnosti poslovanja je v prvem poglavju, kjer opredeljujemo Politiko upravljanja katere namen je prepoznati deležnike družbe in natančno opredeliti razmerja z njimi. Korektnost odnosov pa je mogoče doseči samo z natančno določenim načinom komuniciranja. S tem namenom smo staro poglavje Razkritja preoblikovali in ga preimenovali v »Transparentnost poslovanja«.

Transparentnost je podlaga, na kateri se gradi zaupanje med delniško družbo in njenimi deležniki. Pomembno je na kakšen način družba zagotavlja transparentnost in korektnost postopkov, da bi zmanjšala korporacijsko tveganje in vzpostavila čim boljše odnose med vsemi deležniki. Transparentnost upravljanja je večja, če delniška družba na podlagi vnaprej oblikovane strategije upravljanja ustrezno uredi razmerja med družbo in posameznimi deležniki in vire ter dostopnost informacij za različne skupine njihovih uporabnikov.

Namen poglavja »Razkritja« v dosedanjem Kodeksu upravljanja javnih delniških družb je bil izdajateljem pomagati z nadstandardnimi priporočili zvišati kakovost poročanja in obveščanja, ki ga sicer urejajo Zakon o trgu finančnih instrumentov (Ur. l. 67/2007, 100/07 in 69/08, ZTFI) s podzakonskimi akti, Zakon o gospodarskih družbah (Ur. l. RS, št. 42/06, ZGD-1), Zakon o prevzemih (Ur. l. RS, št. 79/06, 1/08 in 68/08, Zpre-1), Pravila borze (Ur. l. RS, št. 45/08, 96/08 in 1/09 s spremembami) in Priporočila javnim družbam za obveščanje. Od zadnje spremembe Kodeksa leta 2007 je stopil v veljavo ZTFI, ki je na področju obveščanja usklajen z Direktivo Evropske unije o transparentnosti in je glede vsebine razkritij primerljiv z evropskimi standardi. Ravno tako so bile v tem obdobju sprejete spremembe ZGD-1, ki so prinesle nekatere dodatne zahteve glede vsebini razkritij, ki so jih delniške družbe dolžne spoštovati. Težišče tokratnih sprememb poglavja Transparentnost poslovanja ni v dodatnih zahtevah glede stopnje razkritij saj menimo, da te dosegajo mednarodno primerljive standarde, poudariti želimo predvsem način razkritij informacij, ki je enakopraven in korekten in preprečuje nastanek asimetrije informacij. Samo poglavje lahko tako razdelimo na dva dela: prvi dve načeli 20 in 21 izdajateljem priporočata predvsem organizacijsko in tehnično ureditev korporativnega komuniciranja, načeli 22 in 23 pa se dotikata vsebine razkritij.

20 Sestavni del Politike upravljanja je tudi opredelitev strategije komuniciranja družbe, ki vključuje visoko kakovostne standarde pripravljanja in objavljanja računovodskih, finančnih in nefinančnih informacij.

Obrazložitev:

Strategija komuniciranja je sestavni del Politike upravljanja družbe in je temelj zagotovitve transparentnosti poslovanja. Njena vloga je v opredelitvi kdaj, kako in koliko so pomembne informacije o posamezni delniški družbi dostopne vlagateljem oziroma drugim deležnikom oziroma uporabnikom. Nanjo ugodno vplivajo predvsem ustrezna pogostnost in pravočasnost razkritij, kvaliteta uporabljenih računovodskih metod in kvalitetno opravljena revizija. Poseben poudarek strategije komuniciranja je dostopnost do in ravnanje z notranjimi informacijami. Delno to področja ureja Zakon o trgu finančnih instrumentov z ureditvijo seznama oseb, ki imajo dostop do notranjih informacij in poročanjem o trgovanju z delnicami izdajatelja. Izdajatelji lahko to področje dodatno uredijo denimo z določitvijo zaprtih trgovalnih oken, ko je osebam, ki imajo dostop do notranjih informacij prepovedano trgovati z delnicami družbe, postavivtvo tako imenovanega kitajskega zidu, s čimer se natančno določijo osebe, ki

delajo na določenem projektu, kar zagotavlja lažji nadzor nad informacijo, ter seveda skoraj nujen ukrep – določitev pristojne osebe, ki je odgovorna za izvajanje strategije komuniciranja v praksi.

Načelo 20 z izvedbenimi načeli povzema vsebino načel 8.6., 8.12., 8.15 in 8.16 do sedaj veljavnega Kodeksa.

- 20.1 Družba obvešča javnost na način, ki ne povzroča neenakomerne obveščenosti. Javna objava vsebuje vse informacije, ki omogočajo vlagatelju v vrednostne papirje presojo položaja in oceno vplivanja poslovnega dogodka na ceno vrednostnega papirja. Besedilo javne objave je jasno, razumljivo in nezavajajoče.
- 20.2 Poslovodstvo družbe je odgovorno za izdelavo in izvajanje strategije komuniciranja družbe, ki preprečuje nastanek položaja, ki bi omogočal trgovanje z vrednostnimi papirji na podlagi notranjih informacij (zlorabo notranjih informacij). Poslovodstvo sprejme pravilnik – strategijo komuniciranja družbe, ki vključuje predvsem:
- pravilnik o varovanju zaupnosti poslovnih skrivnosti in notranjih informacij za člane organov vodenja in nadzora ter druge osebe, ki imajo dostop do notranjih informacij v času mandata in tudi po njegovem izteku, s katerim uredi označevanje in varovanje takih informacij ter sankcije za morebitne kršitve,
 - znotraj družbe jasno opredeljen pretok, evidentiran in nadzorovan dostop do notranjih informacij od njihovega nastanka do javne objave z opozorili, da informacije še niso bile javno objavljene in da imajo zato naravo notranjih informacij,
 - določitev pristojnih oseb za komuniciranje z vlagatelji oziroma javnostmi (priporočene odgovorne osebe za organizacijo notranjih postopkov so člani uprave oziroma izvršni člani, člani finančnih sektorjev ali osebe zadolžene za odnose z vlagatelji, predsednik nadzornega sveta v primeru nadzornega sveta),
 - opredelitev vsebine in postopkov komuniciranja z javnostjo (npr. sprotno obveščanje z javnimi objavami, publikacije, tiskovne konference, spletne strani družbe, posredovanje gradiva, dan odprtih vrat),
 - opredelitev načina odzivanja družbe (javna objava obvestila s potrditvijo in utemeljitvijo oziroma zanikanjem) v primeru govoric in člankov, ki so povezani z družbo ali njenim poslovanjem,
 - možnost vzpostavitve učinkovitih informacijskih pregrad (kitajskega zida), ki preprečujejo uhajanje informacij, v primeru izrednih dogodkov v družbi, ki povzročijo, da imajo določene osebe dostop do notranjih informacij.
- 20.3 Družba predpiše notranji akt družbe – pravilnik o trgovanju z delnicami družbe, v katerem predpiše pravila o omejitvah trgovanja, časovno obdobje omejitve trgovanja (zaprta trgovalna okna) in razkritja trgovanja z delnicami družbe ter delnicami povezanih družb za člane organov družbe, z njimi povezane fizične in pravne osebe ter za druge osebe, ki so jim notranje informacije dostopne.
- 20.4 Družba pred začetkom leta izdela finančni koledar, ki vsebuje predvidene datume pomembnejših objav družbe (skupščine delničarjev, objave presečnega datuma za izplačilo

dividend, datum izplačila dividend, letnih in medletnih poročil) za poslovno leto. Finančni koledar je objavljen in dostopen javnosti na spletnih straneh družbe.

21 Družba vzpostavi tak način obveščanja javnosti, da zagotavlja delničarjem in javnosti enakopraven, pravočasen in ekonomičen dostop do vseh pomembnih informacij.

Obrazložitev:

Osnovo za to priporočilo lahko najdemo že v Zakon o trgu finančnih instrumentov (Ur. l. 67/2007, 100/07 in 69/08) in podzakonskih aktih. Opredeljuje način korektnega komuniciranja, ki vlagateljem omogoča hiter in učinkovit dostop do informacij tudi v jeziku, ki se uporablja v mednarodnih finančnih krogih, kar je običajno angleški jezik. Izvedbena načela 21 povzemajo vsebino 8.1.3., 8.2., 8.3.4., 8.13. in 8.17. dosedanje različice Kodeksa.

- 21.1 Družba za učinkovito obveščanje vlagateljev in drugih javnosti uporablja elektronski medij, kot so spletne strani družbe ali sistem elektronskega obveščanja Ljubljanske borze SEOnet. Družba si prizadeva za izdelavo čim bolj preglednih uradnih spletnih strani družbe. Spletne strani družbe vsebujejo vse ključne podatke o družbi in njenem poslovanju.
- 21.2 Družba na spletni strani objavi ime in kontaktne informacije osebe, ki je zadolžena za odnose z vlagatelji, zlasti v primeru, ko družba ne zagotavlja enakovredne vsebine spletnih strani tudi v angleškem jeziku.
- 21.3 Družba zagotovi javne objave sporočil tudi v jeziku, ki se običajno uporablja v mednarodnih finančnih krogih, v tem jeziku izdelava tudi letno poročilo.

22 Družba zagotovi pravočasno in natančno javno objavljane podatkov o vseh pomembnih zadevah v zvezi z družbo, finančnim stanjem, poslovanjem, lastništvom, upravljanjem družbe in pričakovanji v prihodnosti.

Obrazložitev:

Kot je zapisano že v uvodu tega poglavja načelo 22 opredeljuje vsebino razkritij, ki naj jim sledijo javne delniške družbe. Pri tem poudarjamo, da v ta sklop ne vnašamo dodatnih novih razkritij (izjema 22.7.), temveč želimo s celotnim poglavjem Transparentnost poslovanja poudariti korekten način razkrivanja informacij in tako prispevati k večji preglednosti poslovanja javnih delniških družb. Pri tem smo v skladu z usmeritvami letošnje spremembe iz tega odseka (prej imenovanega Razkritja) odstranili vsa določila, ki izhajajo iz zakona oziroma so bila v vmesnem času prenesena v zakon. Take določbe so 8.4., 8.7.1., 8.7.3., 8.13., 8.14.1. in tudi na primer določilo 8.3.3. Kodeksa, ki pravi naj letno poročilo vsebuje izjavo poslovodstva o odgovornosti izdelave računovodskih izkazov s pojasnili. Kljub temu, da je vsebina tega določila eno od bistvenih priporočil, ki ga zasledimo v večini kodeksov, se je s prej omenjenimi spremembami uzakonilo v 110. členu ZTFI in 60.a. členu ZGD-1. Dodatno zahtevo glede razkritij predstavlja le izvedbeno načelo 22.7, ki opredeljuje razkritje prejemkov članov uprave in nadzornega sveta.

Izvedbena načela v nadaljevanju povzemajo vsebino določil 8.1.1., 8.1.2., 8.3.1., 8.6., 8.7.2., 8.7.4., 8.8., 8.11. dosedanje različice Kodeka. Načelo 22.3. glede sprotnega razkritja pridobivanja in odsvajanja lastnih delnic je dosedanjo načelo 8.7.4. in ga v spremenjenem dokumentu ohranjamo, saj predstavlja nadstandard glede na 125. člen ZTFI, ki družbe napotuje, da transakcije z lastnimi delnicami razkrijejo, ko delež glasovalnih pravic preseže pet ali deset odstotkov. Poudariti pa velja, da je ta določba namenjena transakcijam, ki se dogajajo tekom leta in se ne nanaša na primer iz prve in osme alineje 1. odstavka 247. člena ZGD-1, po katerem mora uprava družbe poročati o pridobivanju lastnih delnic na skupščini družbe, ne glede na delež glasovalnih pravic, ravno tako ne zajema specifičnih programov »odkupa« lastnih delnic, ki jih ureja Uredba Komisije (ES) št. 2273/2003 o izvajanju Direktive 2003/6/ES Evropskega parlamenta in Sveta o izjemah za programe odkupa in stabilizacijo finančnih instrumentov. Priporočilo 22.8. glede uporabe mednarodnih standardov računovodskega poročanja (MSRP) pri izdelavi letnih in medletnih konsolidiranih računovodskih izkazov pa je vsebinsko spremenjeno priporočilo 8.3.2., ki je družbam priporočalo uporabo MSRP tudi pri nekonolidiranih izkazih, hkrati pa predstavlja nadstandard glede na 54. člen ZGD-1, ki javne družbe zavezuje k uporabi MSRP zgolj pri izdelavi letnih izkazov.

- 22.1 Družba sproti poroča o finančnem in pravnem položaju ter poslovanju družbe z javno objavo:
- letnih in medletnih poročil,
 - obetov in načrtov prihodnjega poslovanja in razvoja družbe ter ciljev družbe,
 - ocen poslovanja, morebitnih odstopanj od napovedanega oziroma spremenjenih pogojev poslovanja,
 - bistvenih tveganj in negotovosti, ki jim je družba izpostavljena, ter ciljev in ukrepov upravljanja s tveganji,
 - vplivu dogodkov iz okolja, ki lahko vplivajo na pravni in finančni položaj družbe.
- 22.2 Družba razkrije tudi trajnostno poročilo, katerega del je poročilo o družbeni odgovornosti (odgovornosti do zaposlenih, potrošnikov, lokalne skupnosti ter varstva okolja) na spletni strani kot ločeno poročilo ali sestavni del letnega poročila.
- 22.3 Družba sproti razkriva pridobitev ali odsvojitvev lastnih delnic oziroma najpozneje v trenutku, ko pridobljene ali odsvojene delnice dosežejo 1 % osnovnega kapitala družbe ter ob vsakem preseženem nadaljnjem celem odstotku.
- 22.4 Družba takoj, ko je mogoče, javno objavi spremembo deležev glasovalnih pravic v družbi, ki jih ima posamezni član organov vodenja ali nadzora družbe ali z njim povezane osebe.
- 22.5 Družba v letnem poročilu razkrije članstva v organih upravljanja ali nadzora nepovezanih družb, ki jih zasedajo člani uprave in člani nadzornega sveta.
- 22.6 Družba v letnem poročilu razkrije morebitne navzkrižne povezanosti z drugimi družbami (lastništvo pomembnega deleža glasovalnih pravic v drugi družbi, ki ima v lasti tudi pomembni delež glasovalnih pravic prve družbe).

22.7 Družba razkrije bruto in neto prejemke vsakega posameznega člana uprave in nadzornega sveta. Razkritje je jasno in razumljivo povprečnemu vlagatelju ter poleg zakonskih vsebin vsebuje še:

- razlago, kako izbira meril uspešnosti prispeva k dolgoročnim interesom družbe,
- razlago metod, uporabljenih za odločitve, ali so bila merila uspešnosti izpolnjena,
- točne informacije o obdobjih odloga izplačila variabilnega dela prejemkov,
- informacije o politiki glede odpravnin, vključno s pogoji za izplačilo odpravnin in višinami odpravnin,
- informacije o politiki glede zadržanja prenosa delnic po odmeri.

Obrazložitev:

Načelo 21.6. razkritja prejemkov članov nadzornih svetov in uprav se vsebinsko navezujejo na načeli 12 in 16 Kodeksa, ki govorita o plačilih organom vodenja in nadzora. Načelo predstavlja nadgradnjo zakonskih določb, po katerih je potrebno razkrivati prejemke posameznih članov organov po določenih sklopih. Osredotoča se zlasti na razkrivanje vpliva izplačanih variabilnih prejemkov na poslovanje družbe ter na razkrivanje vsebin povezanih s še neizplačanimi pogodbenimi obveznostmi med družbo in posameznim članom, vključno z odpravninami in odlogi izplačil variabilnih delov prejemkov ter delnic.

22.8 Družba zaradi primerljivosti računovodskih izkazov sestavi in objavi letne in medletne konsolidirane računovodske izkaze na podlagi mednarodnih standardov računovodskega poročanja (MSRP).

23 Družba podrobno predstavi svojo prakso upravljanja v poročilu o upravljanju družbe, ki je objavljeno na spletni strani družbe. Poročilo vključuje:

- izjavo o upravljanju družbe, ki zajema tudi izjavo o skladnosti z določbami kodeksa,
- podrobno predstavitev delovanja in sestave organov upravljanja, skupščine, revizije in notranjega nadzora,
- presojo o neodvisnosti in obstoju nasprotja interesov članov nadzornega sveta, uprave in revizorjev ter drugih pomembnih svetovalcev družbe,
- seznam članov nadzornega sveta, ki se smatrajo za neodvisne,
- opcijski načrt in politiko plačil,

Obrazložitev:

Poročilo o upravljanju je namenjeno seznanitvi deležnikov o dejanskem izvajanju Politike upravljanja družbe v praksi. Poročilo vsebinsko gledano predstavlja širši pojem kot izjava o upravljanju, ki so jo družbe dolžne izdelati skladno s 70. členom ZGD-1 in katere sestavni del, je skladno z drugo točko petega odstavka 70. člena tudi izjava o skladnosti s Kodeksom (izjava »spoštuj-ali-pojasni«). Izjava o skladnosti s Kodeksom upravljanja javnih delniških družb vsebuje:

- navedbo, ali družba sledi določbam tega Kodeksa,
- razkritje vseh morebitnih odstopanj od Kodeksa,
- pojasnilo razlogov za odstopanje,
- časovno obdobje oziroma dan, na katerega se izjava nanaša,

- datum sprejetja oziroma spremembe Kodeksa, na katerega se izjava nanaša; kje je ta Kodeks javno dostopen v slovenskem in angleškem jeziku,
- podpisnike izjave (uprava in nadzorni svet družbe).

Vsebina poročila o upravljanju je širša in priporočljivo je da vključuje vse tiste spremembe, ki so v obravnavanem obdobju bistveno vplivale na raven korporacijske kulture družbe, bodisi negativno, bodisi pozitivno.

Vsebina priporočila 23 ni novost ampak vsebinsko povzema priporočila 8.5.1., 8.5.2. in 8.5.3. prejšnje verzije Kodeksa.

SPREJEM IN UVELJAVITEV KODEKSA

Sprejem Kodeksa

Kodeks so sporazumno oblikovali in sprejeli Združenje nadzornikov Slovenije, Združenje Manager in Ljubljanska borza, d.d., Ljubljana.

Spreminjanje in dopolnjevanje Kodeksa

Spremembe in dopolnitve Kodeksa se sporazumno oblikujejo in sprejemajo predvidoma enkrat letno v skladu z memorandumom o sodelovanju vseh treh podpisnikov Kodeksa.

Uveljavitev Kodeksa

Kodeks in njegove vsakokratne spremembe začnejo veljati z dnem, ko ga podpišejo predstavniki vseh treh organizacij, ki so sodelovale pri njegovem oblikovanju.

Kodeks se objavi v glasilih in na spletnih straneh vseh treh podpisnikov.

Ljubljana, _____

Ljubljanska borza, d.d.,
Ljubljana

Združenje nadzornikov Slovenije

Združenje Manager

PRILOGA A: OPREDELITEV POJMOV

Opredelitev pojmov v tej prilogi se nanaša izključno na uporabo pojmov v tem Kodeksu in je namenjena razumevanju načel in izvedbenih načel Kodeksa. Povzeta je iz veljavnih določb slovenske zakonodaje s področja gospodarskega prava ter zakona, ki ureja trg finančnih instrumentov.

A.1 Javna delniška družba: delniška družba, katere delnice so uvrščene v trgovanje na organiziranem trgu v skladu z zakonom.

A.2 Politika upravljanja:

okvir upravljanja, ki ga skupaj sestavita nadzorni svet in uprava družbe. V njem se znotraj zakonskih in statutarnih določb zavežeta in javno razkrijeta, kako bosta nadzirala in vodila družbo. Politika upravljanja zajema:

- opis vseh pglavitnih usmeritev upravljanja z upoštevanjem zastavljenih ciljev družbe, vrednot družbe in njene odgovornosti do širšega družbinega okolja,
- navedbo, kateri kodeks upravljanja je družba sprejela kot referenčni kodeks,
- natančno določitev skupin deležnikov ter strategije komuniciranja in sodelovanja s posameznimi skupinami deležnikov (upniki, odvisne družbe, dobavitelji, stranke, zaposleni, mediji, analitiki, državni organi, lokalna in širša skupnost),
- postopek seznanitve odvisnih družb in delničarjev s strategijo in standardi upravljanja skupine,
- politiko transakcij med družbo in povezanimi družbami, vključno z njihovimi člani uprave in nadzornega sveta,
- zavezo, da bo nadzorni svet vzpostavil sistem ugotavljanja nasprotja interesov in neodvisnosti članov uprave/nadzornega sveta ter predvidenih ukrepov v primeru okoliščin, ki pomembno spreminjajo njihov status v razmerju do družbe,
- zavezo, da bo nadzorni svet ocenjeval lastno učinkovitost,
- namero o oblikovanju morebitnih komisij nadzornega sveta in opredelitev njihovih vlog,
- jasen sistem razdelitve odgovornosti in pooblastil med člani organov vodenja družbe in nadzora družbe,
- pravila med družbo, vključno s povezanimi družbami, in njihovimi člani uprave ali nadzornega sveta, ki niso urejena z zakonskimi predpisi o nasprotju interesov,
- opredelitev strategije komuniciranja družbe, ki vključuje visoko kakovostne standarde oblikovanja in razkrivanja računovodskih, finančnih in nefinančnih informacij.

A.3 Deležniki: Deležniki v družbah so posamezniki in interesne skupine, ki prostovoljno ali neprostovoljno prispevajo k zmožnostim ali aktivnostim ustvarjanja dodane vrednosti družb ter so zato tudi nosilci potencialnih koristi in tveganj v družbi.

A.3 Povezane osebe: pravno samostojne osebe, ki so med seboj bodisi upravljavsko, kapitalsko ali kako drugače povezane tako, da zaradi navedenih povezav skupno oblikujejo poslovno politiko in delujejo usklajeno z namenom doseganja skupnih poslovnih ciljev oziroma tako, da ima ena

oseba možnost usmerjati drugo ali bistveno vplivati nanjo pri odločanju o financiranju in poslovanju oziroma tako, da poslovanje ene osebe oziroma njeni rezultati poslovanja lahko pomembno vplivajo na poslovanje oziroma rezultate poslovanja druge osebe. Za povezane osebe štejejo zlasti osebe, ki so med seboj povezane kot ožji družinski člani; tako da je ena oseba oziroma osebe, ki se štejejo za povezane, skupaj, posredno ali neposredno, udeležena v drugi osebi; tako da je v obeh osebah udeležena ista oseba oziroma osebe, ki se štejejo za povezane; tako da tvorijo koncern po zakonu o gospodarskih družbah; kot člani organov vodenja ali nadzora ali prokuristi oziroma zaposleni na podlagi pogodbe o zaposlitvi, za katero ne velja tarifni del kolektivne pogodbe, z družbo, v kateri opravljajo to funkcijo oziroma v kateri so zaposleni, in ožji družinski člani te osebe.

A.4 Obvladovanje: je razmerje med odvisno in obvladujočo družbo oziroma temu razmerju podobno razmerje med katerokoli fizično in pravno osebo.

A.5 Organi vodenja ali nadzora: so uprava, upravni odbor in nadzorni svet.

A.6 Poslovodstvo družbe: organi ali osebe, ki so po zakonu ali po aktih družbe pooblaščen, da vodijo njene posle; pri javni delniški družbi sta to uprava (v primeru dvotirnega sistema upravljanja) ali upravni odbor (v primeru enotirnega sistema upravljanja), ki vodenje tekočih poslov in zastopanje v javnih delniških družbah prenese na enega ali več izvršnih direktorjev.

A.7 Posredno imetništvo: posredni imetnik delnic, poslovnih deležev oziroma drugih pravic, ki zagotavljajo udeležbo pri upravljanju oziroma v kapitalu, je oseba, za račun katere je druga oseba kot neposredni imetnik pridobila te delnice, poslovne deleže oziroma druge pravice, ki zagotavljajo udeležbo pri upravljanju. Posamezna oseba je posredni imetnik delnic, poslovnih deležev oziroma drugih pravic, ki zagotavljajo udeležbo pri upravljanju, oziroma drugih vrednostnih papirjev, katerih neposredni imetnik je druga oseba, ki jo ta oseba obvladuje.

A.8 Kvalificirani delež: je posredno ali neposredno imetništvo poslovnega deleža, delnic oziroma drugih pravic v določeni pravni osebi, na podlagi katerih imetnik pridobi bodisi najmanj 10-odstotni delež glasovalnih pravic oziroma najmanj 10-odstotni delež v kapitalu te pravne osebe bodisi delež glasovalnih pravic oziroma delež v kapitalu te pravne osebe, ki je manjši od 10 %, vendar mu omogoča pomemben vpliv na upravljanje te pravne osebe.

A.9 Pragovi pomembnega deleža: so deleži glasovalnih pravic v posamezni javni delniški družbi, ki pripadajo posameznemu delničarju, in ki predstavljajo 5, 10, 15, 20, 25, 30, 50 in 75 odstotkov vseh glasovalnih pravic v tej javni družbi. Kot osnova za ugotavljanje pomembnega deleža se upoštevajo vse delnice javne družbe z glasovalno pravico, vključno z lastnimi delnicami in delnicami, pri katerih je uresničevanje glasovalne pravice omejeno po zakonu ali po statutu družbe v skladu z zakonom.

A.10 Manjšinski delničarji: v zakonu ali v statutu družbe določen najnižji odstotek delničarjev, katerim pripadajo tako imenovane manjšinske pravice (sklic skupščine na pobudo delničarjev, ki zastopajo 5 % osnovnega kapitala družbe, ter zahteva po objavi razširitve dnevnega reda

skupščine; glasovanje o volilnih predlogih delničarjev, pred predlogom nadzornega sveta ali upravnega odbora, če tako zahtevajo delničarji, ki zastopajo 10 % osnovnega kapitala; odpoklic člana nadzornega sveta ali upravnega odbora prek sodišča, če tako zahtevajo delničarji z 10 % osnovnega kapitala).

A.11 Večji delničar: je oseba, katere delnice posredno ali neposredno predstavljajo 5 % ali višji odstotek osnovnega kapitala delniške družbe oziroma 5 % ali višji odstotek glasovalnih pravic v delniški družbi.

A.12 Institucionalni vlagatelj: je pravna oseba, katere poglavitna dejavnost je nalaganje njenega premoženja z namenom ohranjanja vrednosti tega premoženja in doseganja donosov iz takih naložb (npr. zavarovalnice, pokojninski skladi, družbe za upravljanje itd.).

A.13 Prednostna pravica: je pravica dotedanjih delničarjev, da lahko v sorazmerju s svojimi deleži v osnovnem kapitalu prednostno (pred komerkoli tretjim) odkupijo na novo izdane delnice v primeru povečanja osnovnega kapitala družbe. Prednostna pravica do delnic nove izdaje je eno izmed premoženjskih upravičenj iz delnice, ki njenim imetnikom zagotavlja ohranitev dotedanjega sorazmernega lastniškega interesa oziroma kapitalske udeležbe in torej omogoča, da se ob povečanju osnovnega kapitala notranja razmerja med delničarji načeloma ne morejo spremeniti.

A.14 Nasprotni predlog: omogoča posameznemu delničarju, da družbi poda utemeljen nasprotni predlog glede predlaganih sklepov sklicatelja skupščine v okviru predlogov, ki so na dnevnem redu sklica skupščine delniške družbe. Pod nasprotnim predlogom ni mogoče uveljaviti predloga za odločitev o dodatni točki dnevnega reda. Delničarji lahko dajejo nasprotne predloge tudi po poteku 7 dni od sklica in tudi na sami skupščini, rok 7 dni po objavi sklica le zavezuje poslovodstvo, da o vsebini nasprotnega predloga obvesti vse druge delničarje.

A.15 Neodvisnost: odsotnost vpliva na nepristransko, strokovno, objektivno, pošteno in celovito osebno presojo osebe pri izvajanju njenih nalog ali pri njenem odločanju v okviru funkcije, ki jo ta oseba opravlja. Šteje se, da so osebe odvisne, če so ekonomsko, osebno ali kako drugače tesneje povezane z družbo ali njenim poslovodstvom.

A.16 Nasprotje interesov: nasprotje interesov obstaja, kadar je nepristransko in objektivno izvajanje nalog oziroma odločanje v okviru izvajanja funkcije posamezne osebe ogroženo zaradi vključevanja njenega osebnega ekonomskega interesa, interesov družine, njenih čustev, politične ali nacionalne (ne)naklonjenosti ali kakršnih koli drugih povezanih interesov z drugo fizično ali pravno osebo. Nasprotje interesov predstavlja zadržek za glasovanje in kdor ga izjavi, ga mora pojasniti.

A.17 Notranja informacija: notranja informacija je vsaka natančna informacija, ki se nanaša posredno ali neposredno na enega ali več izdajateljev finančnih instrumentov (delnice, obveznice...) ali na enega ali več finančnih instrumentov, ki še ni postala dostopna javnosti oziroma še ni bila javno objavljena in ki bi, če bi postala znana javnosti, verjetno pomembno

vplivala na cene teh finančnih instrumentov oziroma na cene iz njih izvedenih finančnih instrumentov.

A.18 Nadzorovana informacija: vsaka informacija, ki jo mora razkriti javna družba ali druga oseba, ki je zahtevala uvrstitev vrednostnih papirjev v trgovanje na organiziranem trgu brez soglasja javne družbe skladno z Zakonom o trgu finančnih instrumentov.

A.19 Transparentnost: je tista stopnja razkritja informacij o izdajatelju vrednostnih papirjev, ki omogoča prejemnikom teh informacij (vlagateljem) pravilno oceno finančnega položaja, poslovanja, tveganj ter upravljanja družbe izdajatelja, na podlagi katere lahko sprejmejo kakovostno investicijsko odločitev. Je eden najpomembnejših gradnikov sistema upravljanja podjetij, njeni bistveni elementi pa so: kakovost razkritja, pogostnost posredovanja informacij, dostopnost. Razkritje je kakovostno le, če ima objavljena informacija naslednje značilnosti: celovitost oziroma popolnost, zanesljivost, pomembnost, pravočasnost, primerljivost.

A.20 Razkritje javnosti: je zagotovitev ustrezne objave podatkov oziroma informacij, storjeno bodisi ustno na skupščini delničarjev bodisi v gradivu za delničarje, v letnem poročilu družbe, na njenih spletnih straneh, prek objave v časniku ali na elektronski način oziroma drug predpisan način skladno z zakonodajo.

A.21 Komisije: nadzorni svet ali upravni odbor lahko oblikuje posebne komisije, ki so lahko ustanovljene za ves čas trajanja njegovega mandata ali pa so oblikovane ob nastopu izrednih dogodkov za učinkovito rešitev izredno zahtevnih zadev.

A.22 Širše/ožje poslovodstvo družbe: širše/ožje poslovodstvo družbe kot ga opredeljujejo notranji akti družbe.

PRILOGA B: KOMISIJE NADZORNEGA SVETA

B.1 Revizijska komisija

Nadzorni svet ustanovi revizijsko komisijo v sestavi in z nalogami skladno z zakonom in usmeritvami iz Politike upravljanja družbe.

Predsednik revizijske komisije ni bivši član uprave družbe vsaj 5 let po prenehanju funkcije člana uprave. Večina preostalih članov revizijske komisije niso nekdanji člani uprave družbe oziroma je od opravljanja te funkcije minilo vsaj 5 let.

Revizijska komisija sodeluje z zunanjim ter notranjim revizorjem tudi brez prisotnosti uprave ter skrbi za stalno in učinkovito izmenjavo mnenj.

B.2 Kadrovska komisija

Nadzorni svet ustanovi kadrovsko komisijo, ki je pristojna predvsem za:

- pomoč nadzornemu svetu in pripravo predlogov na področju kriterijev in kandidatov za članstvo v upravi, pri čemer mora ovrednotiti ravnovesje med sposobnostmi, znanjem in izkušnjami, pripraviti opis vlog in kvalifikacij, ki so zahtevane za posamezno imenovanje,
- ocenjevanje velikosti, sestave in delovanja uprave v rednih časovnih presledkih,
- podporo pri vrednotenju dela uprave in pripravo obrazloženih razlogov za odpoklic posameznih članov uprave, kadar le-ti nastopijo,
- podporo pri oblikovanju in izvajanju sistema plačil upravi.

Vsaj en član komisije je strokovnjak s področja gospodarskega prava, en član pa s področja menedžmenta. Vsaj eden od članov kadrovske komisije ima znanje in izkušnje na področju politike prejemkov.

Ko kadrovska komisija uporablja storitve svetovalca, mora zagotoviti, da zadevni svetovalac hkrati ne svetuje tudi kadrovskemu oddelku oziroma izvršnim direktorjem ali članom uprave zadevne družbe.

Kadrovska komisija mora redno pregledovati politiko prejemkov za člane uprav, vključno s politiko glede prejemkov v obliki delnic, in njeno izvajanje.

Predsednik kadrovske komisije ni nekdanji član uprave družbe vsaj 5 let po prenehanju funkcije.

B.3 Komisija za imenovanja

Nadzorni svet ustanovi komisijo za imenovanja, ki je pristojna predvsem za:

- pomoč nadzornemu svetu in pripravo predlogov na področju kriterijev in kandidatov za članstvo v nadzornem svetu, pri čemer mora ovrednotiti ravnovesje med sposobnostmi, znanjem in izkušnjami, pripraviti opis vlog in kvalifikacij, ki so zahtevane za posamezno imenovanje,
- podporo pri ocenjevanju dela nadzornega sveta skladno s tem Kodeksom,
- podporo pri oblikovanju in izvajanju sistema plačil članom nadzornega sveta,
- ostalih odločitvah nadzornega sveta, ki zadevajo sam nadzorni svet in pri katerih lahko pride do nasprotja interesov članov nadzornega sveta.

Komisija za imenovanja je sestavljena iz zunanjih članov in predsednika nadzornega sveta.

Vsaj en član komisije je strokovnjak s področja gospodarskega prava, en član pa s področja upravljanja gospodarskih družb.

Komisija mora pri opravljanju svojih nalog neodvisno presoјati in biti neoporečna.

PRILOGA C: NASPROTJA INTERESOV

C.1 Nasprotje interesov obstaja, kadar je nepristransko in objektivno izvajanje nalog oziroma odločanje člana nadzornega sveta ali uprave ogroženo zaradi vključevanja njegovega osebnega ekonomskega interesa, interesov družine, njenih čustev, politične ali nacionalne (ne)naklonjenosti ali kakršnih koli drugih povezanih interesov z drugo fizično ali pravno osebo.

C.2 Vsak član uprave ter nadzornega sveta posebej ter uprava in nadzorni svet kot organa delniške družbe morata spoštovati sprejeto Politiko upravlja in načela tega Kodeksa ter si prizadevati za njihovo udejanjanje v družbi.

C.3 Nasprotje interesov lahko nastopi pri članu nadzornega sveta ali uprave v primeru, če je:

- trenutno ali je bil v preteklih treh letih v pomembnejših poslovnih odnosih z družbo ali z njo povezano družbo,
- večji delničar družbe,
- posameznik ekonomsko, osebno ali kako drugače tesneje povezan z večjim delničarjem ali njegovo upravo,
- pomembnejši dobavitelj blaga ali storitev (vključujoč svetovalne ali revizorske storitve),
- prejemal v zadnjih treh letih oziroma prejema večje dodatne prejemke družbe ali povezane družbe, razen plačila, ki ga dobi kot član organa družbe ali povezane družbe,
- bil v zadnjih treh letih partner ali uslužbenec sedanjega ali nekdanjega zunanjega revizorja v družbi ali povezani družbi,
- bližnji družinski član drugega člana nadzornega sveta ali člana uprave družbe.

C.4 Nasprotje interesov lahko nastopi pri članu nadzornega sveta poleg primerov v prejšnjem priporočilu tudi če:

- je član širšega posloводства povezane družbe,
- oseba, ki je sodelovala pri sestavljanju vsebine predloga letnega poročila družbe,
- v nadzornem svetu več kot 12 let.

3. Viri in literatura:

- Kodeks upravljanja javnih delniških družb, Ljubljanska borza, d. d., Ljubljana, Združenje članov nadzornih svetov in Združenje Manager, 5. 2. 2007
- Načela korporativnega upravljanja OECD, OECD 2004
- Kodeks korporativnega upravljanja, Politika in postopki izvrševanja upravljavskih pravic Kapitalske družbe, d. d., v družbah, v katerih ima lastniške deleže, Kapitalska družba pokojninskega in invalidskega zavarovanja, d. d., 2009
- The 2009 Belgian Code on Corporate Governance, The Belgian Corporate Governance Committee, 12.3.2009,
- Recommendations for corporate governance of August 15, 2005 sections III and V revised by December 10, 2008, Komitéen for god Selskabsledelse, 10.12.2008,
- Corporate Governance Code for Slovakia, Central European Corporate Governance Association, januar 2008
- PRIPOROČILA ZA ČLANSTVO, DELO IN PLAČILO ČLANOV NADZORNIH SVETOV IN UPRAVNIH ODBOROV, ZČNS, 27. 3. 2007
- PRIPOROČILA ZA KADROVANJE IN NAGRAJEVANJE ČLANOV UPRAV IN IZVRŠNIH DIREKTORJEV, ZČNS, 7. junij 2007
- Priporočila Združenja Manager pri sklepanju individualnih pogodb vodilnih managerjev v gospodarskih družbah (Združenje Manager, september 2005)
- Analiza managerskih plač (pdf) (Združenje Manager, 11. 9. 2003)
- Kodeks etike Združenja Manager
- Pravila Združenja Managerjev Slovenije, april 2009
- dr. Roger Barker, IoD response to Walker Review consultation, 28.5.2009, Institute of Directors
- ZGD-1c, Uradni list RS, št. 68-2960/2008, stran 9245, Datum objave: 8.7.2008, veljavnost od 23.7.2008
- The Codes on Corporate Governance in Italy, UK, France and Germany, A comparative analysis, Research co-ordinated by Maurizia Iachino Leto di Priolo, Carried out by Marie-Noëlle Terrisse, English version established by Gemma Cummins,
- Corporate governance lessons from the financial crisis, OECD Steering Group on Corporate Governance, 11.2.2009
- PRIPOROČILO KOMISIJE o plačnih politikah v sektorju finančnih storitev, KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI, Bruselj, 30.4.2009, C(2009) 3159
- PRIPOROČILO KOMISIJE o dopolnitvi priporočil 2004/913/ES in 2005/162/ES glede sistema prejemkov direktorjev javnih družb, KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI, Bruselj, 30.4.2009, C(2009) 3177
- COMMISSION STAFF WORKING DOCUMENT accompanying the COMMISSION RECOMMENDATION complementing Recommendations 2004/913/EC and 2005/162/EC as regards the regime for the remuneration of directors of listed companies and the
- COMMISSION RECOMMENDATION on remuneration policies in the financial services sector IMPACT ASSESSMENT {C(2009) 3159} {C(2009) 3177} {SEC(2009) 581}

-
- Managing directors remuneration in economic downturn, Perspective Europe, issue 4, Mercer, 2008